

AKCIJE KOMUNISTA

Uvod

Ob razmišljanju in oceni lanskega tedna Komunističnega človeka, dela, kultura, ki se je pred kratkim končala tudi v naši železarni, se venomer soočamo z mislimi: »LAHKO BI NAREDLI VEČ«. Več, kvalitetnejše bomo v prihodnje uspeli s široko akcijo v vseh delovnih sredinah, se pravi, akcija ne sme biti namenjena le komunistom, ampak smo komunisti dolžni, da akcije izpeljemo in usmerimo v celoten kolektiv.

Kljub vsemu je akcija Komunističnega človeka, dela, kultura prispevala h kvalitetnemu premiku ne samo v našem kolektivu, ampak tudi v občini, skratka v vseh sredinah so vidni rezultati, ki jih moramo nadaljevati. Smo na začetku programa tretjega tedna Komunističnega človeka, znanja, produktivnosti, s katero želimo, da bi bil seznanjen sleherni naš delavec — občan.

Po zaključku volilnih konferenc ZK in sindikata sta pred nami bližnja kongresa ZK, torej čas, ki zahteva kvalitetno akcijo. Z obstoječim znanjem, še manj pa z doseženo produktivnostjo v železarni ne smemo biti zadovoljni, zato pričakujemo, da v letošnji akciji tedna Komunističnega človeka ne bo sredine, ki ne bi prispevala z razpravami k napredku na teh po-

membnih področjih. Akcijo, program in vsebinsko usmeritev tedna Komunističnega človeka bomo uspešno in odgovorno uresničili, če se bomo vsi komunisti v družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih, temeljnih organizacijah, krajevnih skupnostih, delegacijah, skratka v vseh sredinah samoupravnega sistema najbolj prizadevno vključili v uresničevanje konkretnih akcij in programov. S tem bomo tudi prispevali kvaliteten delež k pripravam bližnjih kongresov.

Z akcijo in programom, ki ga je posredoval izvršni komite predsedstva CK ZKS, bomo prek informativnega glasila seznanili vse zaposlene. V železarni pa se bomo soočili z dejanskim stanjem v temeljnih organizacijah in DS ter s tem v okviru akcije prispevali k povečanju materialne osnove, povečanju produktivnosti, vključili najširši krog delavcev k razmišljanju o izboljšavah, znanstvenih dognanjih ter boljših tehnoloških rešitvah.

Ob konkretizaciji akcije tedna Komunističnega človeka v železarni ter z vključitvijo širokega kroga delavcev lahko od letošnjega tedna Komunističnega pričakujemo še boljše rezultate, kot so bili doseženi v lanskega tedna akciji.

Uspeh te naše akcije bo obenem tudi uspeh kolektiva, seve-

da ob polni angažiranosti vseh DPO, predvsem pa vseh komunistov železarne.

Inž. Rudi Lepej,
sekretar komiteja ZKS
Železarne Ravne

»Človek, znanje, produktivnost«

Celotna akcija naj bi ustvarila take razmere in pogoje, da bi delovni človek, torej delavec, s tem ko bi upravljal s celoto družbeno-ekonomskih in družbenopolitičnih odnosov, upravljal tudi z znanjem, s produktivnostjo, da bi skozi široko fronto bojev za znanje in produktivnost potrdil sebe in postal odločilni dejavnik proizvodnje in nenehnega boja z ostanki tehnokratske in birokratske miselnosti in boja za samoupravljanje. Torej gre za odpiranje širših perspektiv za iniciative delavcev in vseh delovnih ljudi, za rast produktivnosti in za izkoriščanje znanja, brez katerega si ne moremo zamisliti kakršnegakoli napredka. Kako bi to dosegli in uresničili, pa nas v marsičem pouči tudi ta akcija s svojim programom.

Upoštevali bomo stališča in sklepe sedmega kongresa ZK Slovenije in desetega kongresa ZK Jugoslavije v zvezi z znanostjo, ter glede na njen trenutni položaj v

zdrženem delu in njen vpliv na razvoj proizvodnih sil pri nas, začneta uredniški odbor in uredništvo slovenske izdaje Komunističnega skupaj z vodilnimi organi ZK Slovenije z novo akcijo. Njen namen je aktivirati delovnega človeka in občana za ustvarjanje razmer za čimbolj tesno povezovanje znanosti s prakso in prakse z znanostjo, omogočati znanstvenemu in raziskovalnemu delu tiste razsežnosti ter družbeno-ekonomske in politične vsebine, ki bodo znanost posredno in dolgoročno potrjevale na vseh področjih človekove prakse. V tem potrjevanju naj se izrazi vloga tehnike in tehnologije kakor tudi njenih sestavin — tehničnih znanj in kulture. Skupni rezultat naj bi bil trajen prispevek k stalni in vseobsežni rasti produktivnosti individualnega, kolektivnega in družbenega dela na vseh delovnih mestih ter vseh področjih ustvarjanja. Zato akcijo tudi imenujemo »Človek, znanje, tehnika, produktivnost.«

Človek in njegovo znanje

Znanje je bilo in bo človeku sredstvo za zagotovitev gospodarskega in družbenega obstoja. Brez znanja ni napredka. Brez napred-

(Nadaljevanje na 2. str.)

IZ NAŠIH TOZDOV

V času od 19. do 23. decembra so se sestali delavski sveti vseh tozdov in delovnih skupnosti. Na svojih sejah so odločali o naslednjih zadevah:

1. Sprejet je bil rebalans gospodarskega načrta. Analize le-

tošnih rezultatov so pokazale precejšnje odmike od postavljenega gospodarskega načrta, ki so nastali predvsem zato, ker v času priprave načrtov še niso bili znani posamezni podatki. Zaradi na-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRVIČ V NAŠI ZGODOVINI ČEZ 200 000 t JEKLA

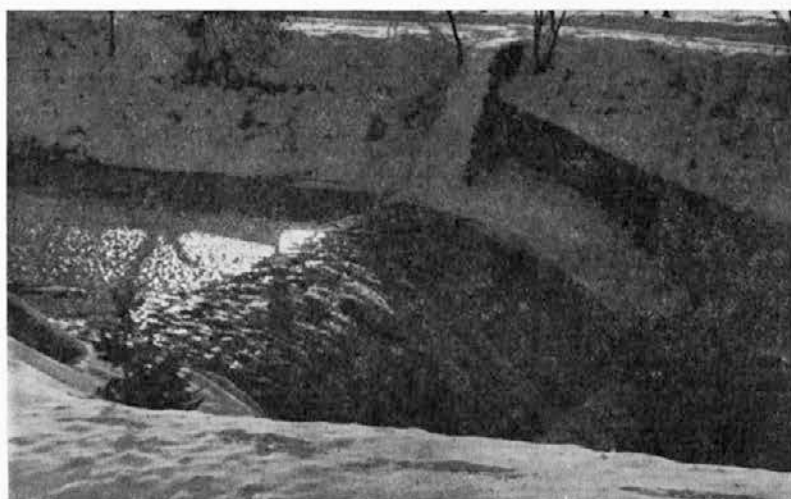
29. decembra 1977 ob 13. uri je naša jeklarna prvič v zgodovini železarne dosegla proizvodnjo 200.000 t jekla. Planirali smo jo sicer že večkrat, a se je zmeraj kje zataknilo. Enkrat nam je zagodla redukcija električne energije, drugič so bili agregati preslabo izkoriščeni pa tudi pomanjkanje surovin nas je doletelo.

Lani smo bili z elektriko vse leto zadovoljni, le znani izpad šotanja proti koncu decembra je skoraj podrl načrte in domala spet premaknil magično mejo 200.000 t za leto dni naprej. Naši topilci pa so kljub temu uspeli.

Sanacijski program jim je dal zagon in ves december so bile vse akcije usmerjene k temu cilju. Borili so se spontano kot v tistih starih udarniških časih in uspeli. Uspeh je vreden tem več, če vemo, da je bil dosežen s slabšim vložkom.

Posadki osme peči v novi jeklarni je pripadla čast, da je dosegla plan, čestitke pa seveda zaslužijo vsi topilci in vodstveni kader z ravnateljem dipl. inž. Vladom Racem na čelu. 200.030 t elektro jekla in 1225 t EPŽ jekla je njihova ponosna bilanca leta 1977.

Marjan Kolar

Ukročena Meža

(Nadaljevanje s 1. str.)

stalih sprememb nekateri tozdi niso pokrili stroškov, v drugih pa se je zbiral presežek dohodka. Z rebalansom gospodarskega načrta za leto 1977 bodo takšni nenormalni odkloni odpravljeni.

2. Potrjena je bila politika uresničevanja gospodarskega načrta za leto 1978. O tem je pred razpravo v tozdih že razpravljala delavski svet delovne organizacije, ki je zavzel pozitivno stališče o tem predlogu.

Politika uresničevanja gospodarskega načrta je izdelana na osnovi doseženega razvoja v temeljnih organizacijah, sprejetega srednjeročnega plana in upoštevanje zvezno, republiško in občinsko resolucijo ter tržne možnosti. Na osnovi zastavljene politike bodo izdelani letni plani za tozde in delovne skupnosti in smeri delovanja posameznim službam, da bodo sprejeti cilji tudi doseženi.

3. Potem ko je bil sklican širši posvet predstavnikov samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij o predlogu nove bančne organizacije za koroško regijo, so delavski sveti sprejeli samoupravni sporazum o združitvi v Temeljno koroško banko in njen statut. Za podpisnike samoupravnih sporazumov so delavski sveti imenovali ravnatelje, za delegate v organih upravljanja temeljne banke pa so bili iz posameznih tozdov in delovnih skupnosti imenovani naslednji sodelavci: Plevnik Oto — jeklarna, Goltnik Pavel — jeklolivarna, Radović Radivoje — valjarna, Klančnik Alojz — kovačnica, Trokšar Jože — jeklovlek, Zdravc Jože — kalilnica, Krivograd Pavel — stroji in deli, Sisernik Franc — pnevmatični stroji, Pepelnik Jože — vzmetarna, Merkač Vinko — industrijski noži, Golob Jože — rezalno orodje, Podjavoršek Viktor — energija, Potočnik Jože — elektrotehnične storitve, Hrastnik Alojz — strojno gradbeno vzdrževanje, Krof Ivan — transport, Pratkanec Tone — priprava proizvodnje, Pavič Milan — kontrola kakovosti, Letonja Anica — raziskave in razvoj, Nabernik Avgust — komerciala, Prevorčič Marija — družbeni standard, Lenassi Rudi — kadrovske splošne zadeve, Verčko Avgust — gospodarjenje, Pačnik Janez — finance in računovodstvo.

Te odločitve so sestavni del ustavne preobrazbe kreditnega in bančnega sistema, katere namen je, da banke postanejo sestavina združenega dela, da jih oblikujemo kot del naše samoupravne finančne organiziranosti, kot samoupravne organizacije, ki bodo organizirale in usmerjale združevanje dela in sredstev in v katerih bodo delavci lahko v celoti gospodarili z vsemi denarnimi sredstvi, združenimi in zbranimi v banki.

4. Delavski sveti so na osnovi predhodnih razprav po delovnih skupinah zavrnili predlog samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva. Zelo ostro so obsodili predlog nove participacije. Menijo, da bi takšna oblika sofinanciranja bistveno vplivala na zmanjšanje življenjskega standarda in bi privedla do socialnega razlikovanja, skratka, da ni sprejemljiva za našo družbeno ureditev.

5. Poleg omenjenih sklepov so v tozdih kovačnice, valjarne, jeklovleka, vzmetarne in komercialne

sprejeli samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju med SOZD Slovenske železarnice in Celikom Beograd. Sporazum je posledica določil Zakona o združenem delu, ki zahteva nekatere spremembe v dosedanjih odnosih med proizvodnjo in trgovino. Dosedanja oblika kupnoprodažne pogodbe na osnovi novih določil odpade. V novem zakonu je določilo, da je blago, katerega prodajo posreduje trgovina, prodano šele tedaj, ko ga je prevzel in plačal končni uporabnik. S sprejemom tega sporazuma nam bo tudi v bodoče omogočen nemoten plama na tržišču, kjer nastopa Celik Beograd.

6. Delavski svet TOZD stroji in deli pa je poleg naštetih odločitev

sprejel še samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost Mašino-Savez Beograd. V tej skupnosti so združeni vsi proizvajalci, ki s svojim proizvodnim programom dopolnjujejo potrebe vojne industrije Jugoslavije. Delavski svet je imenoval tudi dva delegata v samoupravnih organih omenjene poslovne skupnosti, in sicer dipl. ing. Jožeta Geršaka, podpredsednika poslovnega sveta, za njegovega namestnika pa mag. Gvida Kacila iz TOZD komercialne ter še delegata ing. Jožeta Potočnika iz TOZD stroji in deli ter za njegovega namestnika dipl. ing. Jureta Pratkanerja iz TOZD raziskave in razvoj.

-ip

AKCIJE KOMUNISTA

(Nadaljevanje s 1. str.)

ka človek ne bi bil človek, saj sta ga delo in znanje počlovečila. Zato je pomembno, da človek rabi ne le tehnično znanje in spretnosti, temveč tudi druga znanja, kot so znanje o družbeni ekonomiki, vedenje o njegovih pravicah in obveznostih, znanje o njegovem družbenem položaju in vplivu na ta položaj, znanje o tem, da mu socialistična zakonodaja in zakon o združenem delu nudita najboljše možnosti, kako naj obvlada pogoje dela in njegove rezultate.

Človek je in bo v naši družbi bistveni dejavnik vseh družbenih, gospodarskih, kulturnih in znanstvenih gibanj; v teh gibanjih in njihovih učinkih ima odločilno vlogo. Od njega je odvisno, ali bo družba napredovala ali stagnirala. Zato, da bi opravljal to svojo funkcijo, mora sebe in svojo družbeno bit nenehno dograjevati in osveščati, da bi z delom (ki — kakor pravi Marx — določa človekovo bit) in trajnimi družbenimi, političnimi in ekonomskimi dejavnostmi odstranjeval zgodovinske in druge ovire, kot so na primer dejstva, da se delavec še vedno ni znebil miselnosti meznega delavca, da vodilni kadri težko premagujejo breme negativne tradicije in primitivnega birokratizma ter tehnokratizma ter da se politični kadri vztrajno držijo doseženega in preizkušenega, kar človeka in njegovo samoupravno skupnost zavira v razvoj. Zato želimo s to akcijo usmeriti človeka k temu, da bi bil kar najbolj angažiran pri uporabljanju znanstvenih spoznanj, tehničnih znanj in spretnosti, tehnoloških možnosti, s katerimi bi omogočili doseganje želenih (torej visokih) dosežkov na področju produktivnosti dela in proizvodnje, posledica tega pa bi bila višja raven življenja in dela tega človeka ter višja stopnja razvitosti njegove socialistične skupnosti.

Znanost

Znanost ima lahko pri doseganju teh ciljev nedvomno odločilno vlogo, če se bo še globlje in še bolj vsebinsko zasidrala v samoupravno delo ter ustvarjalnost in če bo našla pravo mesto v združenem delu.

Sedanje obravnavanje znanosti pri nas kaže, da ta »v enem delu še vedno živi v tradiciji in struk-

turi kapitalističnega sveta — kakor je dejal tovariš Kardeľ — in se nikakor ni pripravljena sprijazniti z dejstvom, da živimo v socialistični samoupravni družbi, v kateri se iste objektivne zakonitosti družbenega, ekonomskega in tehnološkega razvoja najpogosteje izražajo čisto drugače, to

pa jo najpogosteje ločuje od tekočih in trajnih razvojnih tokov. Takšno obravnavanje znanosti je treba spremeniti in znanost vsestransko vključiti v vse tokove družbenega in ekonomskega razvoja. Znanost mora postati in ostati, rečeno na kratko, eden izmed glavnih členov v skupnem razvoju naše samoupravne družbe. Pri tem gre predvsem za konkretno znanost in ne za vsemože znanost. Gre, povedano drugače, za tehnične, ekonomske, pravne in organizacijske znanosti, ki so v neposredni zvezi s povečanjem produktivnosti dela; gre torej za znanost, ki naj bi prispevala k nenehnemu večanju proizvodnje in produktivnosti dela; gre za znanost, ki bo dala vidne rezultate, ki ne bo le rabila denarja, temveč bo ob svojih programih in znanstveno-raziskovalnem delu tudi pomagala ustvarjati materialne dobrine. Beseda je torej o znanosti, ki bo lahko vrednotila svoje delo in merila svojo učinkovitost. Prav tu je področje dela samoupravne interesne skupnosti za raziskavo dela.

Tehnika

Tehnika je po zaslugi svojega razcveta v tem stoletju odprla ustvarjalnosti neslutene razsežnosti v materialni proizvodnji kakor

OPIS NEKATERIH OSNOVNIH POJMOV IZ INOVATIVNE DEJAVNOSTI

IDEJA: misel, pojem, načrt, vodilna misel^a
lat., gr. *idea* podoba, pojem, misel, iz gr. *idein* videti^b

INVENCIJA: najdba, domiselnost^c
lat. *inventio* izum^d

Invencija je neko novo spoznanje, zamisel oziroma ideja posameznika. Invencija se rodi iz opazovanja okolice in z razmišljanjem, kako bi se dalo obstoječe stanje izboljšati ali prilagoditi specifičnim zahtevam. S stališča tehnike so invencije zamisli novih naprav, proizvodnih postopkov ali pa uporaba izdelkov v nove namene.

Za invencijo veljata dve značilnosti. Prva je ta, da invencija nima še nič skupnega z uporabo. Druga značilnost pa je, da je novost invencije v prvem trenutku le subjektivna. To pomeni, da je nova za kreatorja ideje in za tisto neposredno okolje, v katerem je nastala.^e

INOVACIJA: obnova, nov pojav, novotarija, prenovitev^f
lat. *innovatio* iz *novus* nov^g

Evropska organizacija za sodelovanje in razvoj (OECD) definira tehnološko inovacijo takole: tehnološka inovacija je prva uporaba znanosti in tehnologije v nove namene zaradi gospodarske koristi.

Pri inovaciji je za razliko od invencije — značilna prav njena uporaba, torej realizacija za gospodarske namene.

Iz definicije je neposredno razvidno medsebojno prepletanje znanstvenih in tehnoloških kapacitet s potrebami trga. Posredno pa je v definiciji zajeta dejavnost tistega, ki inovacijo materializira, to pa je predvsem organizacija združenega dela.

Inovacije (pa tudi invencije) lahko glede na njihov značaj delimo dalje na: inovacije tehnične značaja (izumi in tehnične izboljšave) in inovacije netehnične značaja (organizacijske, itd.), ki jih poznamo pod imenom »koristni predlogi«^h

INOVACIJSKI PROCES: Inovacijski proces lahko grobo definiramo kot načrtno in namensko porajanje invencij in njihovo sistematično pretvarjanje v inovacije.ⁱ

LITERATURA

- ^a: f Slovenski pravopis, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1962.
- ^b: d: » Verblinc France: Slovar tujk, Cankarjeva založba v Ljubljani 1974.
- ^c: h: i Skupina avtorjev: Inventivna dejavnost v združenem delu, Delavska enotnost, Ljubljana 1976, stran 151 in 152.

tudi na številnih drugih (človeških in medčloveških) področjih. V svetu in tudi pri nas je povzročila tehnološko revolucijo, ki je minula stoletja spremenila v desetletja, če namreč upoštevamo dosežene materialne rezultate in dobrine. To moramo imeti nenehno pred očmi. Prav tako se moramo zavedati tudi dejstva, da sta tehnika in tehnologija v svetu še vedno v vzponu in da s svojo ofenzivnostjo tu in tam porajata celo nezaželene posledice, ko dajeta prednost porabi pred proizvodnjo in tako naprej.

Naša naloga v tej zvezi je, da na svojih tleh kar najbolj razvijemo tehnična znanja in tehnološke sposobnosti pa tudi inventivnost delovnih ljudi v proizvodnji, v izobraževalnih in vzgojnih ustanovah ter v prostem času. Zato je izredno pomembno stalno povečanje znanstveno-raziskovalne in inventivne dejavnosti, posebno v obliki iznajdb, patentov, racionalizacij, dobrih organizacijskih in tehnoloških rešitev, kar vse bi pripomoglo k stalnemu napredku domače inventivnosti. To bi odločilno vplivalo na zmanjševanje tehnične in tehnološke odvisnosti od tujih licenc, prispevalo pa bi k bolj enakopravnemu vključevanju naših tehničnih in tehnoloških spoznanj v svetovna spoznanja na tem področju. Zato je potrebno v največji možni meri uporabiti rezultate dvestoletne akcije v zvezi z leti inovacij pri nas. V teh prizadevanjih morajo priti do veljave tudi težnje po kar najvišji tehnični kulturi in izobraževanju, kar že desetletja izvaja Ljudska tehnika, pa tudi dejavnosti številnih društev in združenj, ki se predvsem ukvarjajo s tehniko in tehnologijo, od društva inženirjev in tehnikov do združenja izumiteljev itd. Naš skupni cilj je torej, da dosežemo višjo tehnično in tehnološko raven ter večjo osamosvojitve našega gospodarstva.

Produktivnost

Problem produktivnosti pri nas je bil in je v neizkoriščenosti družbenega kapitala, oziroma proizvodnih zmogljivosti, v bolj ali manj nizki stopnji akumulacije, v neracionalnosti. Zato, da bi to presegli, je potrebna visoka zavest in angažiranost proizvodnih in družbenih sil ob nenehnem povezovanju produktivnosti z motivacijami delavca za povečano produktivnost v boljših medsebojnih odnosih v socialističnem planiranju in v tem, da lahko delovni človek v slehernem trenutku in na vsakem delovnem mestu meri in vrednoti svojo proizvodno in delovno učinkovitost. Vendar pa produktivnosti ne moremo meriti samo ob proizvodnji, ampak tudi z realizacijo na tržišču, kajti tudi visoka produktivnost, ki proizvaja samo za skladišča, ne pa za trg, ne uveljavi vloženega dela.

Produktivnost dela je bila in bo sodnica napredka in uspešnosti slehernega posameznika, kolektiva in skupnosti. Naša trenutna raven v produktivnosti dela ni na zavidljivi višini in zavoljo tega se naša samoupravna družba srečuje z vrsto težav. Zato moramo, kar zadeva povečanje produktivnosti dela, pitegniti vse dejavnike od človeka in znanosti do tehnike in družbenih dejavni-

kov. Na vsakem koraku, na vsakem mestu, v vsakem kolektivu, v vsaki družbenopolitični skupnosti ali asociaciji združenega dela, samoupravljalcev in posameznih gospodarskih vej in gospodarstva sploh moramo zato ustvarjati razmere, da bo človek dal kar največ od sebe in da bo pri tem optimalno rabil proizvodna sredstva, surovine in delovni čas. Da bi to dosegli, mora skupnost kot celota in združeno delo kot odločilni dejavnik izdelati sistemske in druge rešitve, ki bodo omejevale in na koncu odpravile uravnilovko v nagrajevanju, uveljavile ustvarjalnost, izumiteljstvo, delovno učinkovitost, proizvodnost, prodornost in ne nazadnje znanje, povečale delovno disciplino in učinkovitost časa, izpopolnile delitev dela in vse njene posledice, prispevale k smotri in družbeno utemeljeni organizaciji dela, sprožile bolj ambiciozna razvojna razmišljanja in programiranja itd.

Gre torej za konkretne rešitve glede nagrajevanja, ki bodo prilele do izraza ob nenehni akciji v vsaki organizaciji združenega de-

la in katerih odločitve ne bodo reševale problemov za sto let naprej, temveč za določen čas oziroma za določeno fazo našega razvoja.

Oblike uresničevanja akcije

Tako zamišljeno akcijo bomo uresničevali v delovnem in ustvarjalnem ozračju, v njej pa naj sodelujejo vse subjektivne sile, od zveze komunistov, socialistične zveze, zveze sindikatov, zveze socialistične mladine, zveze borcev ter drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacij, pa do združenega dela in njegovih sestavnih oblik, v katerih morajo imeti odločilno vlogo temeljna organizacija združenega dela, delovna organizacija in sestavljena organizacija združenega dela, gospodarske zbornice, predstavniški organi družbenopolitičnih skupnosti (posebni izvršni sveti), krajevne skupnosti, sredstva javnega obveščanja itd. Akcija mora torej potekati na več ravneh.

(Iz posebne priloge »Komunist«
10. oktobra 1977)

PREDSTAVLJAMO NAŠE NOVATORJE:

Večkratni novator Alojz Pečnik

Tovariš Alojz Pečnik dela v prototipni delavnici pnevmatičnih strojev in ima že nekaj izboljšav, koristnih predlogov in izumov. Delavski svet ravske železarne je prav njemu kot prvemu pred okoli desetimi leti dal priznanje za njegov izum. To je baže tudi

brez tesnil, kar je izredno ugodno. Material je klasičen ali pa deloma umetna masa. Vzdrževanje je minimalno. Montaža je enostavna.

V tej zvezi se naj dotaknem še ostalih problemov inventivne dejavnosti (ki so sicer povsod, ne samo pri nas), posebno še pnevmatične tehnike. Pravimo, da je tisk sedma sila. Natisnjeno ime v časopisu je za človeka nekaj izredno pomembnega. Časopis pomeni velik krog »poslušalcev«, ime je tiskano in tiskano ostane. Mislim, da bi morali objavljati v našem časopisu več kot do sedaj o naših racionalizatorjih in o drugih delavcih, ki so dosegli pri delu vidne uspehe. Lahko bi npr. uvedli novo rubriko: »Naš intervju z racionalizatorji« ali kaj podobnega. Skratka, možnosti so, in je prav, da jih izkoristimo.

Da so prispevki o racionalizaciji tako skromni, je tudi odsev tega, kako malo cenimo lastno pamet in domiselno moč našega delavca. Dokažimo, da je od te dejavnosti splošna korist, ki da lep uspeh brez velikega vlaganja fizičnega dela, denarja itd. Da ni predlogov več, kot jih je, je verjetno še vedno vzrok splošna razsežnost — nerešena situacija pri nagrajevanju. Tu smo togi, skopi, nezaupljivi in zavistni. Predlogi gredo prepočasno v življenje.

Najbolj ugodne statistike v svetu dajejo podatke, da je med dvajsetimi delavci po eden, ki da koristen predlog za inovacije. (Kolikšen je ta podatek za železarno?)

Na splošno lahko ugotovimo, da je tako zato, ker smo še premalo samoupravno organizirani, kajti tudi na tem področju je to potrebno. Nič ne nastane iz nič, to vemo, sicer bi vse nastalo iznenada, brez določenega roka, »majhni

Voda pa teče naprej

otroci bi na mah dozoreli v odrasle!

Tega so se zavedali v Železarni Ravne, ko so leta 1948 začeli kot prvi v Jugoslaviji s proizvodnjo pnevmatičnega orodja iz kvalitetnih jekel. Tako imamo pred sabo 30. obletnico! (Komplete smo začeli izdelovati pozneje.) Prav tovariš Pečnik je eden izmed tistih, ki je od vsega začetka zraven, pa tovariš Uršnik in še drugi. Ti znajo pripovedovati o takratnem poletu, eskpanziji pnevmatične tehnike Železarne Ravne. Kako hitro so osvajali zamisli, prototipe, ideje itd., koliko je bilo potrebno truda, moči (povsod je bilo tudi takih, ki so nasprotovali — proizvajalec, kupec), seveda tudi denarja itd. Medtem so tudi drugi v Jugoslaviji poskušali z izdelovanjem pnevmatične tehnike, vendar so zelo počasi napredovali, opuščali, zopet začeli, tako da nismo več edini proizvajalci celotne pnevmatike v Jugoslaviji. Če pogledamo danes ob vsem tem nekaj let nazaj, vidimo ogromno stagnacijo.

Kot da smo dosegli točko nasičenja in zato ne težimo za nadaljnjim razvojem. Tudi na tržišču srečujemo vprašanja, kje je izvor za tako stagnacijo. Morda je odgovor v tem, »da je čas neskončen« ...!

To pa, upam, da tudi vemo, ker bi sicer že davno bile vse stvari pokončane. Vzrokov je verjetno več, kot npr. materialni, formalni, učinkujoči in smotni, ki pa niso vsi v enaki meri prisotni, morda bi celo nekatere lahko zamenarili.

Prevladuje jugoslovansko mnenje, da bi se morala Železarna Ravne zavzemati in odločno prekiniti s sedanjo situacijo in obstoječe predloge spraviti v življenje — realizirati pa tudi normalno proizvodnjo.

K. A., dipl. inž.

Alojz Pečnik

prvo tako zasedanje delavskega sveta v njegovi zgodovini, na katerem je razpravljalo o izumu. Ob tej priložnosti je bilo tudi poudarjeno, da se bo v prihodnje novatorska in racionalizatorska dejavnost podpirala in primerno nagrajevala.

To pot je tovariš Pečnik izdelal ventil za dvosmerno zračno (pnevmatično) krmiljenje, ki je po karakterju izum. Uporaba je vsestranska za pnevmatične stroje (vrtalne garniture — lafete, vitli itd.). Konstrukcija je perfektna. Tehnična izvedba prav tako. Je

Medsebojna delovna razmerja

(preobrazba klasičnega delovnega v medsebojno razmerje)

Preobrazba delovnih v medsebojno razmerje se je, časovno vzeto, začela 1950. leta z uzakonitvijo samoupravljanja tudi v smeri odmiranja države na področju razmerij, v kakršna stopi delavec, ko začne delati. Razumljivo, da niti nekaj let zatem še ne moremo govoriti o medsebojnem razmerju, kajti delavec je še vedno sklenil delovno razmerje s podjetjem; zakon pa je za vso Jugoslavijo natančno uredil pravice in dolžnosti delavcev. Že leta 1952 je uredba o delitvi sklada plač in o zaslužkih delavcev gospodarskih organizacij nakazala bodoče razvojne smeri na tem področju. Gledano skozi sedanje razmere bi zgodovini storili krivico, če v tem koraku ne bi videli zametka vseh kasnejših in sedanjih sprememb. To tedaj seveda še ni bil osebni dohodek, pa tudi ne več čista mezda.

Pravno potrditev preobrazbe delovnih v medsebojna razmerja pomeni zakon o delovnih razmerjih iz leta 1957, ki že uzakonja pojem medsebojno razmerje. Razlogi za novo definicijo so vsebinske narave ter so posledica razvijajočih se samoupravnih odnosov, v katerih se je krepil neposredni delavčev odnos do dela, do gospodarjenja z družbenimi proizvodnimi sredstvi ter do dohodka, ki ga je z delom ustvaril. Delovne organizacije so tedaj že s pravilniki in statutom podrobneje uredile nekatere pravice in obveznosti, vendar pa je država še vedno nadzorovala njihovo usklajenost z zakonom. Zlasti je prek občinske skupščine in sindikalnega foruma nadzorovala originarnost posameznih določb, oblikovanih v delovnih organizacijah.

Omenjeni zakon je bil dopolnjen štiri leta zatem ter je odpravil formalno pravno razlikovanje med delavci in uslužbenci v gospodarskih organizacijah. Več možnosti za originarne (izvirne) rešitve je prinesel nov zakon o delovnih razmerjih iz leta 1965. Novo je bilo to, da zakona direktno ni bilo mogoče uporabiti. Obvezno so delovna razmerja morala biti ureje-

na v pravilnikih in v statutu. Hitro preobrazbo pomenijo zatem dopolnitve zakona v letih 1968 in 1969. Dopolnila k zvezni ustavi leta 1971 (XV, XXI, XXII in XXIII) pa delavca dokončno postavijo v nov položaj. Tem dopolnilom je leta 1973 sledil zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu ter leto za tem se republiški zakon. Delovno razmerje je bilo z omenjenima zakonoma tudi pojmovno odpravljeno, spreminjeni pa so bili tudi številni izrazi. Že z novimi izrazi je zakonodajalec poudaril, da v novih družbenoekonomskih odnosih tako pojmovno kot tudi vsebinsko odpravljamo delovno razmerje. Danes zato ni nobenega dvoma več, da je prav družbeno lastništvo delovnih sredstev, družbena narava dohodka in razvoj samoupravnih odnosov odločilno vplivalo na družbenoekonomski položaj delavca. Temu je logično sledila preobrazba narave in vsebine razmerij, kakršna nastajajo med delavci v združenem delu. In ne samo to: delavci neposredno in originarno urejamo svoje pravice, obveznosti in odgovornosti. Zakoni na tem področju le še urejajo tista globalna razmerja, s katerimi je zagotovljen enak osnovni položaj delavcev v Jugoslaviji in Sloveniji. Delavčev osebno delo je tako postalo združeno delo kot svobodno in enakopravno. Okvir za ureditev pa temeljna organizacija kot delovna, sociološka, socialna in organizacijska oblika združenega dela. Gledano s stališča medsebojnih razmerij pomeni temeljna organizacija neposrednost; delovna organizacija kot širša oblika združevanja dela pa je seveda podlaga za enako zagotovitev osnovnih pravic delavcev, združenih v to organizacijo. Kaj več s področja medsebojnih razmerij na ravni delovne organizacije ni mogoče urediti.

Naj še na kratko omenimo, kako zakon o medsebojnih razmerjih konkretizira našo pravico in obveznost, da uredimo ta razmerja:

1. Vse pravice in obveznosti, ki so vsebina medsebojnih razmerij, urejamo delavci sami, pri čemer ne urejamo le tega, kar kot temeljno ureja zakon, temveč tudi vse tisto, kar je za nas posebno.

2. Pravice in obveznosti iz medsebojnih razmerij, ki obsegajo način in pogoje pridobivanja lastnosti delavca, pravice, obveznosti in odgovornost delavcev pri delu, delovna mesta ter pogoje za delo, osnutke in merila za delitev sredstev za OD, dopust in druge odsotnosti z dela, varstvo delavcev, prenehanje delovnega razmerja in drugo moramo delavci urediti s samoupravnimi sporazumi.

3. Samoupravni sporazumi morajo biti sprejeti na način in po postopku, ki ga določa zakon: osnutek sporazumov pripravijo strokovni delavci (v tej fazi mora biti zagotovljena udeležba delavcev), predlog določi delavski svet po tem, ko ga določi (o njem glasuje) večina delavcev vsake temeljne organizacije. Sporazum je sklenjen tedaj, ko dve tretjini delavcev pisмено izjavita, da se z njim strinjata ter da ga sprejmeta. Tako sprejet sporazum velja tudi za ostalo tretjino delavcev, če seveda v 30 dneh ne izjavijo, da jim naj preneha medsebojno razmerje. Delavec, ki želi na novo pridobiti lastnost delavca, mora seveda s sporazumom pisмено so-

glašati, sicer ne more združiti svojega dela z delavci, ki že delajo.

Kot vidimo, je tudi postopek in način urejanja medsebojnih razmerij — sporazumevanje. Nič ni nikomur vsiljenega, temveč si sami določamo pravice, obveznosti in odgovornosti z neposrednim in enakopravnim sporazumevanjem. S tem smo tudi konkretno utemeljili razliko med delovnim in medsebojnim razmerjem.

V tem in v prispevkih, ki bodo sledili, bomo v nekaj zaporednih številkah našega glasila spregovorili o nadaljnji (novi) ureditvi medsebojnih delovnih razmerij, ko bomo (v letu 1978) kot enakopravni, združeni delavci sprejeli nove samoupravne splošne akte s tega področja. V kasnejših prispevkih bomo po področjih opisali novosti na tem področju ter jih primerjali z lastnimi izkušnjami, pridobljenimi po letu 1973 in znano sodno prakso. Na ta način bomo najustrezneje vzpodbudili razmišljanja vseh delavcev za akcijo na področju bodoče ureditve medsebojnih razmerij. Veseli bomo, če se bo naše pričakovanje uresničilo. Razloge za tako pričakovanje vidimo tudi v vsakodnevnem splošnem zanimanju delavcev za pravice, obveznosti in odgovornosti.

Milan Zafošnik

S sej kolektivnih izvršilnih organov

V drugi polovici decembra sta se sestala odbor za kadrovske splošne zadeve in odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve pri delavskem svetu železarne Ravne.

ODBOR ZA KADROVSKE SPOŠNE ZADEVE je obravnaval predlog razporeda delovnih in prostih dni za leto 1978. Doslej je bila praksa, da smo v vseh tozidih poenoteno določili delovne in proste dneve in odločitev o tem sprejemali na skupnem organu na nivoju delovne organizacije. Izhajajoč iz situacije po reorganizaciji pa je odbor menil, da morajo o tem razpravljati in sprejeti odločitev v tozidih, kjer naj bi sicer stremeli za tem, da bi bil koledar v osnovi enoten, da pa bi upoštevali morebitne posebnosti v zvezi z organizacijo dela in bi v tem smislu tudi prilagodili koledar.

Odbor je na tej seji sprejel tudi predlog načrta izobraževanja in usposabljanja študentov in delavcev železarne Ravne v letu 1978, soglašal je tudi s predlogom, naj se financiranje med železarno Ravne in šolskim centrom izvrši na način, skladen z merili republiške izobraževalne skupnosti.

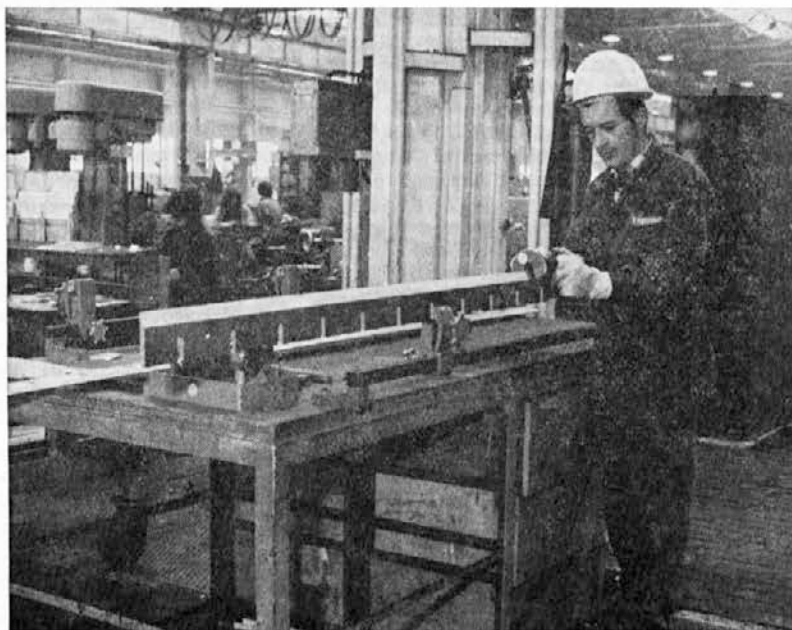
Odbor je obravnaval tudi tekočo kadrovske problematiko, zlasti nekatera vprašanja štipendiranja, vloge za vračilo štipendij, prošnje za ugodnosti pri podiplomskem izobraževanju in podobno.

Kot na vseh sejah je tudi na tej obravnaval več vlog za finančne pomoči, vendar zaradi pomanjkanja sredstev na tej seji ni ugodil nobeni vlogi. Namenska sredstva za dotacije, izdvojena po zaključnem računu v sklad skupne porabe, pa sicer letos niso bi-

la niti točno opredeljena, tako da je odbor dotiral v približni višini lanskega sredstva.

Odbor se je dotaknil tudi vprašanja sprememb in dopolnitev sistema OD. Splošne akte s področja urejanja in delitve dohodka in osebnih dohodkov naj bi uskladili z zakonom o združenem delu in sprejeli že v letu 1977. Pred nekaj meseci je pričela z delom tudi delegacija predstavnikov vseh tozdov z nalogo priprave delovnih osnutkov spremenjenih in dopolnjenih splošnih aktov. Delegacija bi morala delati ob strokovni pomoči službe za oblikovanje sistema OD. Ob koncu leta, ko bi moralo biti že narejeno nekaj oprijemljivega, pa se je ugotavljalo, da delegacija dejansko ne ve, kakšna je njena vloga in njene pristojnosti. V delovnem kolektivu se pojavlja vprašanje, koliko je služba oziroma delegacija odigrala svojo vlogo. Skratka gre za vprašanje, kdo je kriv, da te zadeve niso bile v roku urejene. Izhajajoč iz tega je odbor zahteval od službe za sistem OD pisмено poročilo o vzrokih kasnitve. Želel je podroben opis postopkov in dejanj, opravljenih med 1. junijem 1976, ko smo sprejeli nov sistem, do vključno 15. decembra 1977.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD IN STANOVANJSKE ZADEVE je na zadnji seji posvetil največ pozornosti problemu samskih domov. Ugotovljeno je bilo, da smo problematiko samskih domov in njihovih stanovalcev vsa prejšnja leta neka-ko zapostavljali, da ji nismo dajali dovolj pozornosti in da se je zaradi tega nabrala kopica pro-

Kontrola noža

blemov, ki se kažejo v slabi urejenosti in organizaciji, zastareli opremi bivalnih prostorov, v tem, da ni primernih družabnih prostorov, da stanujejo v samskih domovih družine, ki so spontano nastajale ali pa se v samske domove že vsele. Teh družin je 22. Ugotovljeno je tudi bilo, da so stanarine nepojmljivo nizke, kar delno pogojuje slab odnos posameznih stanovalcev do čuvanja objekta, opreme in podobno. Odbor je soglašal, da se povišajo cene stanarin za približno 100 odstotkov, za kar pa je bilo sicer predhodno podano soglasje občinske skupščine. Sklenil je tudi, da se še to zimo izseli pet družin, da se nato napravi prerazporeditev stanovalcev, tako pridobljeni prostori pa se primerno opremijo in uporabijo za družabne prostore. TOZD družbeni standard mora zagotoviti ukrepe za izboljšanje reda in discipline, zagotoviti varstvo prostorov, inventarja, za kar naj bi bila nameščena posebna delavca, ki bi eventualno lahko spadala v varnostno službo delovne skupnosti za kadrovske splošne zadeve. Odbor je obenem ugotavljal, da gostujejo v novem samskem domu oziroma »internatu« tudi druge institucije, kot so posebna osnovna šola, strokovne službe stanovanjske in telesno-kulturne skupnosti in podobno. Zahteval je, da TOZD družbeni standard uredi vprašanje najemnin in ostale odnose. S sprostivijo vsaj nekaterih prostorov bi bila situacija v samskem domu neprimerno boljša. Med drugim bi lahko rešili tudi stanovanjske probleme nekaterih upokojujencev-samecev, ki že več let prebivajo v samskem domu s sostanovalcem in nimajo svoje sobe.

V zvezi z omenjenim je odbor sprejel tudi stališče, da si službe interesnih skupnosti, ki gostujejo v samskih domovih, premalo prizadevajo, da bi prišle do lastnih prostorov. Opozorjeno je bilo med drugim, da je že dalj časa na razpolago več prostorov za poslovni zgradbi, ki jo delno zaseda SDK, vendar, kot izgleda, za odkup teh prostorov ni nihče prav zainteresiran, kar je logično, če jih v to nihče ne sili.

Odbor je obenem ugotavljal, da se je TOZD družbeni standard skupaj s stanovalci v samskih domovih aktivno vključila v to, da bi uspeli v obeh samskih domovih vzpostaviti več reda, kultivirati odnose in s skupnimi močmi odpraviti probleme, ki se vseskozi pojavljajo. Sprožena je že bila akcija, da so se vsi stanovalci vključili v samoupravno urejanje problemov. Sprejeli so nov pravilnik o hišnem redu in izvolili interesne organe hišne samouprave. Seveda pričakujejo družbeno pomoč.

Na zadnji seji je odbor ugotavljal, da je stanovanjska problematika kljub intenzivni družbeni in individualni gradnji, še zmeraj zelo pereča. Ugotavljal je, da v železarni intenzivno potekajo razprave o novih splošnih aktih, s katerimi bomo preuredili stanovanjska razmerja, vendar so razprave dolgotrajne in tako ti akti pred koncem januarja ne bodo sprejeti. V januarju ali vsaj v začetku februarja pa nas čaka delitev 33 novo zgrajenih stanovanj na Javorniku. Ker je potrebno stanovanja razdeliti in ker novega sporazuma ter pravilnika še nimamo, se je odbor odločil izvr-

šiti delitev po obstoječem starem sistemu, s tem da je za prosilce s podpoprečnim stanovanjskim standardom izločil osem stanovanj, pet stanovanj za reševanje samskega doma ter tri stanovanja za kadrovske potrebe. Pri teh zadnjih gre za obveznosti iz lanskega leta, ko smo določili listo prosilcev s statusom »kadrovske potrebe« in obenem sklenili, da se bodo stanovanja tem prosilcem dodeljevala v okviru možnosti. Za dodelitev osmih namenskih stanovanj prosilec s podpoprečnim stanovanjskim standardom se je odbor odločil, da jih bo dodeljeval prosilec po že sprejeti prioritetni listi. To listo smo oblikovali pri jesenski delitvi. Bila je sprejeta v vseh tozidih, objavljena na oglasnih deskah in torej širše družbeno verificirana in nesporna. Koliko bo posamezni prosilec s te liste pridobil na osnovi doseženega števila točk po obstoječem sistemu, se iz te posebne liste izloči ter se število upravi-

čencev avtomatsko premakne po listi naprej.

Odbor je razpravljal tudi o nakupu stanovanj v prihodnjem letu. Sprejel je sklep, da mora železarna preučiti možnost nakupa 15 stanovanj na Prevaljah, s tem da je treba upoštevati ceno in kvaliteto stanovanj, ki se tam gradijo, upoštevati pa tudi želje in potrebe naših delavcev, ki bi bili morebiti zainteresirani za pridobitev stanovanja na Prevaljah.

Odboru je bilo posredovanih tudi več vlog za odložitev roka izselitve iz družbenih stanovanj oziroma vselitve v lastne stanovanjske zgradbe, zgrajene s pomočjo kredita železarne Ravne. Odbor je bil načelno sicer proti prolongiranju rokov, vendar je, upoštevajoč nekatere objektivne težave graditeljev, sprejel sklep, da se rok izselitve prolongira za vse enako, to je osem mesecev od dneva poteka pogodbe.

j. d.

mejskih partizanov in sosednjih odborov koroške regije.

Na letni skupščini so delegati izmed 1810 članov ZB izvolili 45 članov v odbor ZB NOB in 5 članov v nadzorni odbor. Za predsednika občinskega odbora ZB NOB so ponovno izvolili Ivana Močnika z Raven na Koroškem.

Iz razprav na letni skupščini je zaslediti, da se borci danes ne pritožujejo več nad svojim življenjem, kot so se še pred nekaj leti. Danes ugotavljajo, da so v večini njihove težave rešene. Kljub temu pa je vredno zapisati naslednje. Čeprav so z zakonodajo v preteklem letu bili dani pogoji za uveljavitev posebne dobe, je med članstvom še vedno prisotna želja, da bi morali priznati posebno dobo vsem izseljenim v raznih taboriščih. Veliko je članov ZB iz Mežiške doline, ki so bili internirani v razne kraje. Danes se za nekatera taborišča prizna posebna doba, za druga pa ne.

F. R.

S seje delavskega sveta slovenskih železarn

Delavski svet Slovenskih železarn je na svoji seji 15. decembra 1977 sprejel med drugim tudi naslednje sklepe:

Sprejel je poročilo o poslovanju SOZD Slovenske železarne v devetih mesecih 1977 in ugotovil, da rezultati ne dosegajo planiranih vrednosti. Na to poleg vrste vzrokov vplivajo tudi neizpolnjene notranje obveznosti med delovnimi organizacijami Slovenskih železarn. Te je treba v bodoče dosledno izvajati, predvsem pa stremeti k uveljavljanju dohodkovnih odnosov. Delavski svet je sprejel tudi izhodišča za pripravo gospodarskega načrta Slovenskih železarn za leto 1978.

Potrnil je investicijske programe posameznih delovnih organizacij in potrdil sovlaganja za predložene projekte. Predračunska vrednost modernizacije jeklarne železarne Ravne znaša 867 milij. din, od tega je odobrena soudeležba iz združenih sredstev 122 milijonov din. Predtem pa sta bila že odobrena projekt za modernizacijo kovačnice v predračunski vrednosti 545.555.000 din s soudeležbo združenih sredstev 97 milijonov din, ter projekt za livarno in oddelek torzijskih vzmeti v predračunski vrednosti 318.420.000 din s soudeležbo 50 milijonov din. Skupno je torej predložena investicijska vrednost 1.730.792.000 din, odobrena soudeležba pa 269 milijonov din.

Delavski svet pa je naši železarni odobril tudi najetje kredita za prodajo stiskalnice IMV Novo mesto.

Sprejel je informacijo o pripravi predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SŽ. O dodatku sporazuma o delovnih razmerjih ter o spremembah in dopolnitvah zakona o združenem delu SŽ, potekajo v vseh delovnih organizacijah razprave in zbiranje pripomb. Usklajeni predlog sporazuma bo obravnaval delavski svet in ga potrdil kot predlog za referendum v TOZD oziroma delovnih organizacijah Slovenskih železarn.

Delavski svet je sprejel tudi samoupravni sporazum o trajnem medsebojnem sodelovanju Čelika in Slovenskih železarn skupaj s pripombami v obrazložitvi sporazuma. Podpisan bo, ko prispejo manjkajoča obvestila o verifikaciji delavskih svetov delovnih organizacij, kar se naj bi zgodilo še decembra 1977.

-ek

REŠENE BORČEVSKÉ SKRBI

V hotelu Peca v Mežici je bila 18. decembra redna letna skupščina ZB NOB občine Ravne na Koroškem, katere so se poleg delegatov krajevnih odborov ZB udeležili tudi predstavniki ostalih družbenopolitičnih organizacij, republiške konference ZB, za-

IZREKI

Neumnost, vojske in netoleranca ogrožajo napredek.

*

Edino bogastvo Japonske so Japonci.

*

Parižanke živijo z geslom: če nam gre slabo, bodimo vsaj dobro oblečene!

*

Denar gre najprej k hudiču, če spoznamo kakšnega angelčka.

*

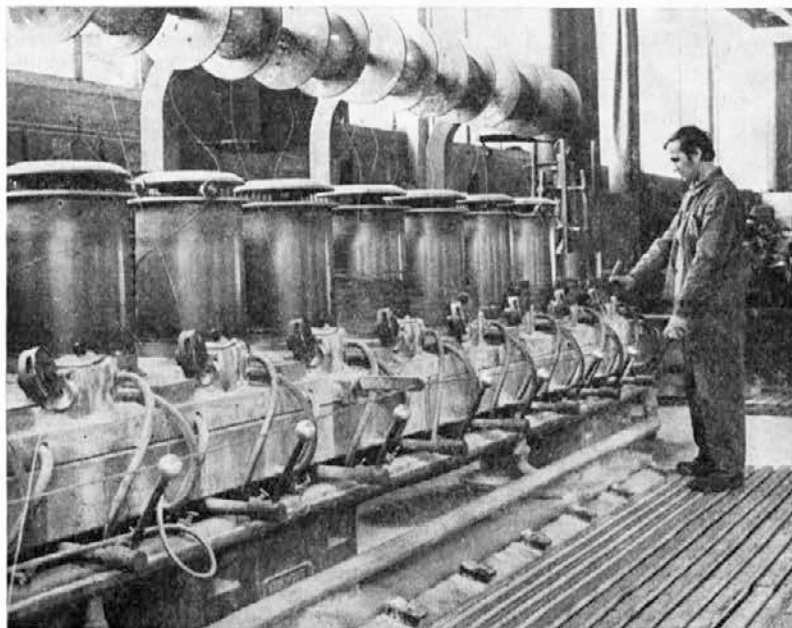
Dekleta bi se morala naučiti kuhati, saj se lahko zgodi, da ostanejo samske.

*

Ljudje nam zmeraj želijo še veliko srečnih dni. O težavnih nočeh pa niti besede.

*

Edina vrsta podjetij, pri katerih imajo ženske večino vodilnih položajev, je zakon.

Iz jeklovleka

MNENJA DELAVCEV:

Naša mnenja v letu 1977 – 78

Z novim načinom izhajanja ter novo obliko Informativnega fužinarja smo v njem tudi uvedli nekaj novih rubrik. Ena od teh je rubrika »Mnenja delavcev«, ki se je ob rojstvu še imenovala »Naša anketa«. Od takrat do danes se je v tej rubriki zvrstilo že kar lepo število delavcev in delavk, ki so odgovorili vsakič na aktualna vprašanja.

Tokrat pa je šest delavcev spregovorilo v tej rubriki prav o njej. Predvsem nas je zanimalo, kaj menijo o njeni obliki, aktualnosti, ali je dovolj pestra, da pritegne bralce itn. Zvedeti smo tudi hoteli, kaj naj bi se v njej v bodoče še pisalo. Takole so odgovorili:

Jože Bukovec, strokovni delavec za sistem OD:

»Menim, da je ta rubrika nujno potrebna, kljub temu da imamo delovne skupine, zbornice delavcev, družbenopolitične sestanke, se tako določeni problemi in mišljenja obravnavajo pač samo v teh krogih. Rubrika Mnenja delavcev pa je najširša oblika informiranja vseh zaposlenih, obenem pa daje možnost izražanja mnenj vseh delavcev. O izčrpnosti posameznih tem je težko govoriti. Odvisna je od problematike, ki jo tema obravnava, in seveda od poznavanja problematike snovi posameznika — anketiranca. Mnenja sem, da bi se morale posamezne teme objaviti prej, da bi se tako dobilo več mnenj, posebna komisija pa bi morala nuditi izbor najzanimivejših mnenj.

Jože Bukovec

Mislim, da je problematike za posamezne teme še veliko. Verjetno je težko sedaj določiti naslov teme glede na aktualnost problema po navodilu posameznika. Glede na aktualnost rubrike bi morali pri izbiri tem sodelovati strokovnjaki: sociolog, psiholog, socialni delavec in podobni, ki bi na podlagi mišljenj posameznikov lahko probleme analitično obdelali.

Rudi Lenassi, vodja centra za razvoj samoupravljanja in informiranje:

»Rubrika je vsekakor primerna in mora zato tudi v bodoče imeti svoje mesto v Informativnem fužinarju. Mislim, da je dobra plat te rubrike predvsem v tem, da

Rudi Lenassi

delavci lahko kritično spregovorijo o težavah, s katerimi se srečujejo na delu, obenem pa dostikrat nakazujejo probleme, ki niso evidentirani in nosijo posebno obeležje. Za primer naj navedem tole. Kljub temu, da je urejen prevoz delavcev na delo, so pristojni forumi premalo pozorni na prometne razmere. Danes ni povsod čakalnic. Drugo pa je zamujanje avtobusov in podobno.

Težko je kar tako odgovoriti na vprašanje, ali so bile do sedaj vse teme dovolj izčrpane. Mislim, da je težko odgovoriti takrat, če je prisotna zadeva, ki ima širši značaj. Čeprav se iščejo rešitve, so tu le splošni problemi, ki se rešujejo v daljšem obdobju, kar nujno privede do nezadovoljstva posameznikov. Nekateri delavci še danes nimajo rešenih stanovanjskih razmer in čisto normalno je, da delavec, ki živi v neprimernem stanovanju, želi svoj problem rešiti takoj in razumljivo težko čaka na rešitev leto ali dve. Ob tem pa je tudi znano, da naše temeljne organizacije pospešeno rešujejo stanovanjska vprašanja, saj le redko katera delovna organizacija nameni toliko sredstev za izgradnjo stanovanj kot prav železarna Ravne. Podobna je situacija na marsikaterem drugem področju, pa naj bo to izboljšanje pogojev dela, iskanje meril za vrednotenje dela in drugo. Menim, da je bistveno to, da se zavedamo položaja in vsi skupaj iščemo najboljše rešitve.

Ker je izbor slučajev, so izbranci (anketiranci) čestokrat subjektivno obremenjeni. Menim, da je potrebno napraviti izbor po nekem objektivnem vzorcu in morda bomo le potem prišli tudi do objektivnih ugotovitev. Sicer pa je razveseljivo to, da se delavci radi odzovejo in kažejo pripravljenost sodelovanja in kritične ocene stanja.

Glede nadaljnjih tem menim, da bi se morali delavci dotakniti vseh vprašanj, tako dobrih kot slabih, ki so prisotna, tako neposredno pri delu, kakor tudi v okolju, kjer delavec živi.

Franc Pečnik, poklicni gasilec:

»Kar redno berem naše glasilo, še posebno rad pa preberem tisto stran, na kateri se s slikami in z odgovori pojavljajo delavci železarne. Tako sem v obdobju, odkar izhaja ta rubrika, opazil, da nekateri delavci upravičeno kritizirajo in hvalijo našo ureditev, drugi pa jo, ne vem zakaj, karajo. Veste, marsikaj je javnost zvedela prav s pomočjo te rubrike in njenih razgovorov. Tako smo šele pred kratkim lahko zasledili oziroma prebrali, kar je povedal tovariš Gostenčnik, kako se danes dogaja z našim parkom. Poglejte, tega smo starejši Ravenčani pomagali urejevati že pred leti, danes pa ga v celoti hočejo uničiti mladi. Le kaj jim je naredil? Ali ob vsem tem pozabljajo, da jim je lahko tudi v razvedrilo? Precej drugega sem tudi zasledil v tej rubriki. Pa vendar menim, da bi v njej enkrat le morali zapisati o naši tržnici, ki je že od samega začetka prazna. Tako se lahko upravičeno vprašam, zakaj jo je le zgradila KS. Menim, da bodo le morali enkrat odgovorni priti do spoznanja, da na Ravnah živi precej takih občanov, ki nimajo svojega vrta. Prav zato bi morala naša tržnica biti dobro založena. Le kje naj kupijo oziroma nabavijo ti občani vsakodnevno zelenjavo in sadje? Druga stvar, ki bi morala biti opisana, je tudi stanje obrtnišтва na Ravnah. Kam lahko danes Ravenčan nese v popravilo čevlje in še kaj dru-

Ivan Ovčar

iz svojih življenjskih in delovnih izkušenj povedali svoje. Povedali so tudi, kaj je prav in kaj ni, tudi svojih težav niso zmolčali. Vendar, kolikor mi je znano, so se le nekatere stvari popravile, ki jih je prej obravnavala ta rubrika. Precej pa je takih, za katere se nihče ne zmeni. O teh bi morali še večkrat pisati. Enkrat jim bo le dovolj in bodo popustili.

Poglejte, tudi takšni smo delavci v neposredni proizvodnji. Nekaj takih je tudi že bilo v časopisih. Ni dolgo od tega, ko so nekateri delavci na vso moč kritizirali na sam plačilni dan na račun ureditve OD. Te razprave in razburjanja so se dogajala med stroji v proizvodni hali. Vsi zaposleni smo potem odšli na kratek sestanek, tudi tisti, ki znajo kritizirati, so bili zraven, pa vendar od njih ni bilo na sestanku slišati nič spodbudnega ali kritičnega. Tu se sedaj postavlja vprašanje, ali so bili ti delavci prej dovolj dobro informirani, saj je nazadnje čudno, da se o teh stvareh nismo že prej pomenili. Mislim, da je ta primer že ena možnih bodočih tem za našo rubriko.

Danijel Praprotnik, ravnatelj TOZD vzmetarne:

»Že sama obsežnost rubrike Mnenja delavcev, saj je običajno na dveh, včasih pa tudi na treh straneh, nam jasno pove, kako je ta rubrika potrebna in zaželena ter kako aktualne teme se v njej obravnavajo. Tej rubriki v prid govori to, da so delavci vedno pripravljeni razpravljati o posamezni problematiki v časopisu, saj je snov za razgovor in razpravo pestra in prej dobro pripravljena. Po drugi strani pa objavljene fotografije vedno pripomorejo k razpoznavanju delavcev med seboj, saj v tem našem hitrem tempu življenja se dogaja, da niti sosed sosedu ne pozna ali pa ga pozna le na videz. Mislim, da je snovi za razpravo te vrste vedno dovolj in verjetno ne bo nikoli izčrpana. Kljub temu pa bi bilo zanimivo in koristno slišati, kaj železarji menijo o informiranju. Tu ne mislim o tistem informiranju, ki se meri v kilogramih papirja. Ali smo res toliko obveščeni, kolikor dobimo gradiva za razprave? Zakaj že isti dan leži razno gradivo po obratih nepotrebno? Tu se moramo vprašati

Franc Pečnik

tega? Tako daleč smo že napredovali na Ravnah, da niti enega samega čevljarja nimamo. Mislim, da je kar nekaj tem za našo rubriko.

Ivan Ovčar, brusilec v TOZD industrijski noži:

»Zelo v redu se mi zdi rubrika Mnenja delavcev, saj se v njej redno izmenjavajo delavci s svojimi aktualnimi odgovori. Prav je, da smo dobili delavci v Fužinarju svoje mesto, katerega prej tako namenskega nismo imeli. Zato smatram, da so se do sedaj v njej res pojavljali pravi delavci, ki so

Danijel Praprotnik

ali je preobsežno ali pa celo nezanimivo podano itn.

Znano je, da dostikrat delavci sami izboljšajo tehnološki postopek, orodje in naprave. Zanimivo bi bilo slišati, zakaj nekateri teh izboljšav ne prijavljajo pristojnim komisijam. Pereč problem v železarni so delovne nezgode. Povzročitelj nesreče ni vedno le stroj ali naprava. Dostikrat je človek tisti, ki povzroči nesrečo. O tem človekovem dejavniku bi se dalo še dosti povedati. Mislim, da bi tudi delovna disciplina bila koristna tema za razpravo v tej rubriki. O tem se na široko razpravlja in govori na vseh nivojih, zaželenega uspeha na tem področju pa ni. Kje so vzroki za takšno stanje, se kar samo postavlja vprašanje. Kaj delavci in odgovorni predlagajo za izboljšanje? Ne dajo se izčrpati teme za našo rubriko, saj je problemov, ki tarejo delavce, iz dneva v dan vse več in prav bi bilo, da se o njih tudi piše.

Ivan Jehart, vodja orodjarne:

»Pravo poživilo je rubrika Mnenja delavcev za naše glasilo. Menim, da jo je treba tako tudi nadaljevati. Je dokaj pestra in aktualna in želim ji, da takšna tudi v bodoče ostane. Ali se je zavaljo te rubrike spremenila dosedanja praksa, je težko reči in bi bil odgovor enostranski in pavšalen. Mislim, da se problem, s tem da

se v rubriki načenja in izpostavi, ne reši že sam po sebi. Potrebna je širša aktivnost in prav te aktivnosti je po mojem razmišljanju še vse premalo. Seveda je pa razumljivo, da moramo pereča in aktualna vprašanja izpostaviti, saj to je po mojem tudi namen te rubrike, o kateri teče beseda.

V tej rubriki bi lahko pisali tudi o temah, ki zadevajo zadovoljevanje potreb v kraju, kjer živijo naši sodelavci. Sicer pa je področij, ki bi jih bilo treba obdelati, toliko, kot aktualnosti v družbenem dogajanju.

Franc Rotar

Proizvodnja železove gobe v svetu in pri nas

Pred petimi leti je napisal J. R. Miller v strokovni reviji Iron and Steel Engineer članek: »Neizogibna važnost metalizirane železove rude«. To je bilo v času, ko se je možnost prodaje jeklarskih izdelkov na svetovnem trgu hitro izboljševala, čeprav ni nihče pričakoval tolikšnega razmaha, kot je bilo to v letu 1973 in 1974. Cena staremu železu je vzporedno poskočila od okoli 45 \$ za tono v pričetku leta 1973, na nad 80 \$ ob koncu leta in je proti zaključku leta 1974 presegla 165 \$ za tono. Vsi navedeni podatki veljajo za najboljše kvaliteto starega železa.

Takratne napovedi so pričakovale, da bo letna rast svetovne proizvodnje jekla približno enaka kot pretekla leta in bo znašala približno 4,1 %. Ocena za leto 1980 je predvidevala 915 milijonov ton proizvodnje jekla in za leto 1985 še nadaljnji prirastek 110 milijonov ton. Nekateri, bolj smeje ocene so predvidevale že za vstop v osemdeseta leta precej več in naj bi že takrat dosegli 1000 milijonov ton svetovne proizvodnje jekla. Pri takšnem stanju in napovedih je bilo razumljivo, da je bilanciranje svetovnih potreb vložka za tolikšno proizvodnjo jekla pokazalo že v bližnji prihodnosti tudi negativne postavke.

Za leto 1976 so napovedovali 3,33 milijonov ton primanjkljaja, ki naj bi hitro rasel v naslednjih letih in dosegel leta 1980 okoli 6 milijonov ton starega železa.

V tem obdobju se je hitro dvigalo število malih železarn, predvsem na industrijsko razvitih območjih z viškom jeklenih odpadkov in z močno gradbeno dejavnostjo, ki je bila neposreden kupec za proizvode t.i. mini železarn.

V času izjemne konjunktore za prodajo jeklarskih izdelkov in hitro rastoče svetovne proizvodnje jekla ter z njo tudi cen staremu železu je ob preteklem pomanjkanju te osnovne surovine bila še toliko bolj prisotna želja, da se najde ustrezen rešitev.

Težnja, da bi si zagotovili čist vložek za proizvodnjo jekla in da bi v direktnem postopku obšli proizvodnjo surovega železa v plavžu, je obstajala že dolgo. Postopek predredukcije in metalizacije železove rude je dobil s prvo industrijsko uporabno napravo, ki je bila postavljena leta 1954 v Montereuju v Mehiki, svojo osnovo za razmah.

Ob koncu leta 1972 je bilo zgrajenih 22 naprav z letno zmogljivostjo 3,4 milijona ton metalizirane železove rude po postopkih direktne redukcije. Za konec leta 1977 so napovedovali, naj bi bila svetovna kapaciteta 64 milijonov

ton. Gibanje svetovne proizvodnje jekla je šlo docela drugo pot od napovedi.

Od rekordne proizvodnje leta 1974, ko je ta znašala 708,7 milijona ton, je ta padla leta 1975 na 646,3 milijona ton, leta 1976 je sicer narasla na 681 milijonov ton in bo v letu 1977 po ocenah nekaj nad 660 milijonov ton in verjetno še tudi 1978. leto ne bo dosegla proizvodnje iz leta 1974.

V času visoke cene staremu železu ni bilo težko dokazovati gospodarnosti proizvodnje železove gobe. Objavljeni podatki so kazali, da je proizvodna cena med 90 in 130 \$/t. Pri svetovni proizvodnji, ki je znašala leta 1974 že nad 5 milijonov ton, na trgu tega proizvoda ni bilo mogoče dobiti. Na razpolago so bile samo manjše, poskusne količine, ki so bile dosegljive za ceno okoli 80 do 140 \$/tono. Cena je bila bolj odvisna od interesa proizvajalca, kot pa odraz proizvodnih stroškov in tržnih pogojev. Šele v letu 1975, ko so pričeli metalizirane pelete tudi ponujati in ko je cena starega železa pričela hitro padati, se je naenkrat pokazalo, da je cena starega železa pod ceno železove gobe. Pričeli so dokazovati gospodarnost uporabe železove gobe, če je nabavna cena tudi do 20 % višja od cene starega železa. Takrat je bila cena starega železa okoli 115 do 120 \$/t.

V svetovni železarski industriji je prišel čas, ko je bilo treba proizvodnjo zmanjševati, ker proizvodov ni bilo mogoče več prodajati. Cena starega železa je padla še naprej, cena železovi gobi je pa ostala in se ni spremenila pod 120 do 130 \$/tono. Pri takem stanju ni ostalo drugega, kot ustaviti proizvodnjo železove gobe tam, kjer je bila ta za nadomestilo prej dražjemu staremu železu. Zaradi nadaljnjega omejevanja proizvodnje so morali v zahodnih,

industrijsko razvitih deželah ustavljati proizvodne naprave in ustavljenih je bilo več mini železarn. Med žrtvami je bila tudi Korfova železarna »Hamburger Stahlwerke«, ki je bila kot vzorec za lastnika licence za najugodnejši postopek predredukcije z uporabo zemeljskega plina. Postopek se imenuje midrex.

Postopki predredukcije se ločijo po uporabi reducentov na postopke z uporabo plinastih in postopke z uporabo trdnih reducentov. Pri plinastih reducentih prednjači zemeljski plin, pri trdnih pa rjavi premog. Po številu zgrajenih naprav je bilo stanje 1. 1972 tako, da je bilo od 22 naprav 12 na trdne reducente, preostanek pa na plinaste in od teh so bile vse na zemeljski plin. Količinsko je prevladovala proizvodnja s plinastim reducentom, saj je delež presegel 60 %.

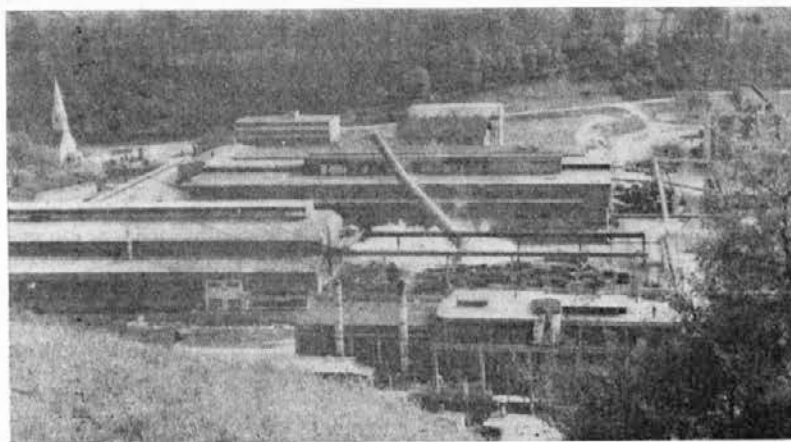
V istem času, ko v nekaterih zahodnoevropskih državah ustavljajo proizvodnjo železove gobe, grade v Južni Ameriki, na Bližnjem in Srednjem vzhodu velike, nove zmogljivosti. Tam, kjer imajo na razpolago veliko poceni zemeljskega plina ali trdnega reducenta in bogato, čisto železovo rudo, predvsem pa, če nimajo lastnih jeklenih odpadkov, se odločajo za postopek predredukcije oziroma proizvodnjo železove gobe.

Kakšno je sedanje stanje? Ob vstopu v leto 1977 je obstajalo 39 naprav, ki so obratovali in imajo letno zmogljivost 8,8 milijona ton. Do leta 1980 bo zgrajenih še nadaljnjih 27 naprav, tako da bo dodatna letna zmogljivost 22,2 milijona ton. Skupna svetovna proizvodna zmogljivost bo okoli 31 milijonov ton na 66 napravah. Leta 1977 obratuje 16 naprav z zemeljskim plinom, leta 1980 jih bo 21, kar bo količinsko pomenilo nad 75 % deleža v skupni proizvodnji. Ob tem je treba vedeti, da so proizvodne enote na trdne reducente izdatno manjše od onih na zemeljski plin.

Od že zgrajenih naprav jih nekaj ne obratuje zaradi neugodnih pogojev gospodarnosti, zaradi še vedno trajajoče krize v svetovni železarski industriji. Precej naprav, predvsem na trdne reducente, pa ne obratuje zaradi tehnoloških težav, ki imajo za posledico tudi negospodarnost proizvodnje. Med napravami, ki ne obratujejo, so tudi naprave v Železarni Skopje. Ocenjujejo, da bo trajalo še 8 do 10 let, preden bodo usposobili postopke in naprave, ki obratujejo s trdnimi reducenti, do enake

Ivan Jehart

Dokumentarni posnetek iz varne razdalje

mere, kot to velja za zemeljski plin. Pravijo, da bo po desetih letih delež svetovne proizvodnje železove gobe na osnovi zemeljskega plina okoli 83 %, trdni reducenti bodo udeleženi s 14 %, ostali plini in olje pa s 3 %.

Razvoj gre torej naprej svojo nezadržno pot. Leta 1980 bo 66 naprav v 20 državah. Leta 1985 bo okoli 100 naprav v 34 državah. Leta 1977 se bo pridružilo novih zmogljivosti za 6 milijonov ton letne proizvodnje, leta 1978 bo nadaljnjih 3,5 milijona ton in leta 1979 še 11 milijonov ton.

Leta 1980 bo okoli 60 % zmogljivosti svetovne proizvodnje železove gobe v Južni Ameriki. Združene države Amerike in Kanada bodo imele letno proizvodnjo okoli 9 milijonov ton. Delež Srednjega vzhoda hitro raste in bo dosegel leta 1985 nad 15 milijonov ton.

Za leto 1985 znašajo ocene na osnovi obstoječih naprav, naprav, ki so že v gradnji in projektov za nove naprave, ki so v postopku realizacije, skupno 51,7 milijona ton. Če upoštevamo Južno Ameriko, Bližnji in Srednji vzhod ter afriške države, pridemo do zaključka, da bo že leta 1980 nad 70 % svetovne proizvodnje železove rude v deželah v razvoju.

Pri nas v Jugoslaviji je vse delo osredotočeno še vedno na iskanje najugodnejših rešitev. S trdnim reducentom v Skopju ni šlo. Zemeljskega plina ni v zadostnih količinah in predvsem ne po ceni, ki bi zagotavljala primerno lastno ceno železove gobe. Vedeti je namreč treba, da je postopek predredukcije po porabi reducenta in potrebne toplote energijsko prav tako zahteven kot visoka peč in da se porabi za vsako tono proizvodnje vsaj okoli 3 milijone kalorij, če ne več.

Za postopke s trdnimi reducenti, katere imamo tudi doma, obstajajo naprave, ki industrijsko niso dognane in imajo sorazmerno majhno proizvodnjo na enoto, torej so investicijsko v primerjavi tudi zahtevnejše od naprav, kjer je reducent zemeljski plin.

Uporaba drugih reducentov ni tako enostavna, kar je razvidno tudi iz sedanjega deleža naprav v svetu in predvidevanj za nadaljnjih 10 let.

V Slovenskih železarnah obstaja že več let posebna strokovna grupa, ki poleg spremljanja dogajanj v svetu skrbi tudi za preizkušnje uporabnosti železove gobe na pečeh v naših pogojih dela. Doslej je uspešno uporabljenih nekaj sto ton metaliziranih peletov železove rude. Narejenih je že več poskusov navezav stikov z investitorji ob Sredozemskem morju, da bi s skupnimi naložbami zgradili potrebne kapacitete tudi za kritje potreb slovenskih železarn. Išče mo najugodnejše možnosti tudi za gradnjo v Jugoslaviji. Lokacija je možna v odvisnosti od najugodnejših pogojev, ki jih dajejo viri surovin: železove rude in reducenta. Bogata in čista železova ruda z nad 64 % železa je za sedaj dosegljiva samo iz uvoza. Ob oživitvi proizvodnje železarske industrije v svetu bo rasla tudi cena staremu železu in bo kaj kmalu dosegla zopet nivo okoli 100 \$ za tono, mogoče ob izjemno ugodnih pogojih prodaje jeklarskih izdelkov še nekaj več. Če bi bila

„Komunist“ — branje za vsakogar

Predstavljamo vam slovensko izdajo Komunist, ki izhaja v 80.000 izvodih, poleg tega pa vam predstavljamo tudi njegovo založniško dejavnost, ki izda na leto kakih 30 knjig in brošur. Glasilo Zveze komunistov Slovenije in Zveze komunistov Jugoslavije prinaša v vsaki številki sestavke o najbolj aktualnih problemih razvoja in aktivnosti naše samoupravne družbe in njenih subjektivnih sil ter o aktualnih mednarodnih dogajanjih in gibanjih tako v posameznih delih sveta kakor tudi v mednarodnem delavskem gibanju. V njem so nadalje sestavki iz vseh krajev Slovenije in Jugoslavije. Časnik piše tudi o aktualnih teoretičnih problemih, posebno v Teoretični prilogi, ki jo pripravlja Marksistični center pri CK ZKS.

Kakor je znano, sproži časnik vsako leto akcijo, imenovano »Teden Komunist«. Doslej je zelo uspešno organiziral dva, prav zdaj pa se je začel tretji »Teden Komunist«, namenjen »človeku, znanju in produktivnosti« ter

»družbi in knjigi«. V okviru letošnjega tedna Komunist se bo s številnimi akcijami vključila tudi slovenska izdaja. Tako pripravlja razne simpozije, okrogle mize, tribune, t.i. panelne razprave, pogovore o raznih temah iz našega socialističnega razvoja ter še z drugih področij našega življenja in dela.

V časniku sodeluje trenutno 250 dopisnikov iz vse Slovenije, s ča-

snikom in založbo pa je povezan nad 2000 poverjenikov Komunist v osnovnih organizacijah ZK.

Založba Komunist je izdala doslej naslednje knjige, ki bodo prišle prav vsakemu našemu delovnemu človeku in občanu, posebno pa tistim, ki so aktivni in odgovorni za sedanji in prihodnji družbeni razvoj. To so naslednje knjige:

1. Zgodovina revolucije XX. stoletja — II., III., IV. knjiga	125,00
2. O minulem delu	8,00
3. Minulo delo	10,00
4. Pomen ustavnih pravic iz minulega dela in doh. odnosi	20,00
5. Prešernova Zdravljica	35,00
6. VII. kongres ZKS	150,00
7. Po meri našega človeka	65,00
8. Kako vzgajati za socializem kljub idejnim razlikam	30,00
9. Statut ZKJ in ZKS	5,00
10. Program ZKJ	25,00
11. Spomeniki revolucije in NOB — I. knjižica	6,00
12. Kultura in SLO	90,00
13. Enotni trg	25,00
14. Zasedanje ustavodajne skupščine	500,00
15. Tito pred nalogami zgodovine	100,00
16. Idejnopolične osnove novega sistema planiranja	7,00
17. V areni življenja	200,00
18. Dialektika	130,00
19. Kumrovec—Trebče	25,00
20. Na poti od vizije do stvarnosti	45,00
21. Vprašanja obrambe in varnosti neuvrčenih držav	15,00
22. Marksizem in vojaštvo	35,00
23. ZKJ in socialistično samoupravljanje	140,00
24. Misel in akcija ZK	130,00
25. Idejno delo in politična praksa	50,00
26. ZBIRKA TEMELJ MARKSIZMA (8 knjig)	289,00
I. Komunistični manifest	24,00
IV. Osemnajsti Brumaire	10,00
VI. Mezda, cena in profit	15,00
VII. Socializem in osvoboditev žensk	55,00
VIII. Marksistično pojmovanje politike partije delavskega razreda	50,00

Po klancu navzdol

lastna cena železovi gobi največ okoli 120 do 130 \$, bi glede na tehnološke potrebe čistega vložka in delno uporabnost domačih surovin — reducenta, bilo možno opravičevati domačo proizvodnjo. Tehnološki razvoj prinaša s seboj nove rešitve in mogoče jih bo tudi za področje predredukcije železove gobe. Cene reducentov bodo odločale o uporabnosti železove gobe v železarski industriji.

Zagotovo že danes lahko trdimo: železova goba ni in ne bo cenen nadomestek za staro železo, temveč samo zaradi čistosti železnih surovin za vložek pri proizvodnji kvalitetno zahtevnih vrst jekla in pa kot dopolnilni vložek za manjkajoči del starega železa, kadar je glede na specifične lokalne pogoje to tudi najgospodarnejši izhod.

Milan Marolt, dipl. ing.

Naročilnica za slovensko izdajo Komunist

Nepreklicno se naročam na slovensko izdajo Komunist, ki mi ga z dnem

začnete pošiljati na naslov:

Račun bom poravnal v enem ali dveh delih (neustrezno prečrtaj).

Lastnoročni podpis:

V, dne

Naročilnica za knjige in brošure Komunist

Naročam naslednje knjige in brošure, ki so izšle pri založbi Komunist, in sicer:

.....

.....

.....

.....

.....

Knjige (brošure) pošljite na naslov:

.....

Račun bo poravnal v enem ali dveh delih (neustrezno prečrtaj).

Lastnoročni podpis:

V, dne

Izpolnjene naročilnice pošljite na naslov: ČZP »Komunist«, Zarnikova 3, 61000 Ljubljana

IX. Kritika gothskega in erfurtskega programa	30,00
X. Izkušnje in nauki pariške komune	45,00
XII. Nova ekonomska politika	60,00
27. III. zasedanje AVNOJ	200,00
28. Velikani kapitala	50,00
29. Delavci in kultura	20,00
30. Smeri razvoja političnega sistema soc. samoupravljanja	17,00
31. Dokumenti o kulturi	15,00
32. Konf. komunističnih in delavskih partij Evrope	50,00
33. Sodobni svet in mi	180,00
34. Moralnopolitična in druga vpraš. kadrovske politike v vis. šol.	18,00
35. Značke posamezne (Človek, delo, kultura)	10,00
36. Značke kompleti (Človek, delo, kultura)	50,00
37. Spričevala	2,00
38. Colombo	50,00
39. Vloga in delo komunistov v krajevni skupnosti	35,00
40. Temelji delegatskega sistema	35,00
41. Uresničevanje ustavne zasnove združenega dela	200,00
42. Razglednice ob 40-letnici KPS	2,00

Letos bo založba Komunist sestavila tak program za naslednje leto, v katerem bodo imela glavno mesto Titova zbrana dela. Na to akcijo ne smemo pozabiti.

Te dni so predsednik poslovnega sveta naše delovne organizacije in ravnatelj tozdov, kakor tudi predsedniki sindikalnih in mladinskih organizacij dobili pismo glavnega in odgovornega urednika slovenske izdaje Komunist, ki se nanaša na razširjanje časnika med delovne ljudi in občane. Pomagajmo jim, da bo ta akcija uspela!

Prav tako smo pooblašteni, da tudi naš glasilo vključimo v to akcijo kakor tudi v vse druge akcije glasila ZKS in ZKJ. Zato pozivamo naše delovne ljudi, da izpolnijo natisnjene naročilnice in jih pošljejo našemu uredništvu.

Od 1. januarja 1978 bo časnik po sklepu vseh izdajateljskih svetov vseh izdaj Komunist veljal 3,00 dinarje za izvod oz. 150,00 dinarjev na leto. Naročnike časnika ter knjig in brošur, ki bodo izpolnili naročilnice, čaka presenečenje, ki ga pripravljata uredništvo Komunist in njegova založba. Pohitite!

tevi skladiščnih prostorov za potrebe mestne civilne zaščite.«

»Koliko denarja je ostalo od krajevnega samoprispevka ne-uporabljenega?«

»Ob koncu leta nam je ostalo neuporabljenih nekaj več kot 2 milijona din. Ta denar ni bil uporabljen ravno iz nerealiziranih postavk, ki sem jih naštel.«

»Zakaj pa tega denarja niste porabili za druge pridobitve kraja?«

»Res je škoda, da likvidna sredstva morajo ležati neizkoriščena. Toda predpisi ne dovoljujejo uporabe tega denarja za druge namene, saj so vsa zbrana sredstva strogo namenska.«

»Ali ste se v preteklem obdobju držali izgrajenih točno po določenem programu ali pa ste kljub temu delali, kot vam je narokovala potreba kraja?«

»Čeprav imamo štirileten program nalog, ki se financirajo iz sredstev krajevnega samoprispevka, so dela ločena po letih. Moram reči, da se kljub temu nismo držali določene poti, temveč program stalno izvajamo, če je le možno, izvajamo naloge, ki so predvidene šele v prihodnjem obdobju. To pa predvsem iz razloga, ker nekaterih postavk ni mogoče sproti realizirati. In tako nam ostajajo sredstva, s katerimi izvršujemo naloge naslednjega obdobja.«

»Kaj menite, ali je bil finančni in delovni program dobro sestavljen?«

»Lahko pritrdilno odgovorim, da so vse načrtovane naloge res odraz krajevnih potreb. Ugotavljamo pa, da smo skoraj vse postavke finančnega programa vrednostno preizkusili.«

F. Rotar

IZREKI

Dva lahko živita skoraj tako poceni kot eden — samo ne tako mirno.

Glavni vzrok za ločitev so poroke.

Kaj je druga polovica polresnice?

Načelen pristaneček je najbolj vljudna oblika odklonitve.

Svita se samo tistim, ki so že budni.

Ne delajmo zmeraj istih napak, izbira je vendar velika!

Odrasli pravijo svojim medvedkom ideali.

Najnevarneje je, če se neumnost združi s pridnostjo ali temeljitostjo.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Na Ravnah ni težav s samoprispevkom

Julija 1975. leta smo se na Ravnah odločili za krajevni samoprispevek, s katerim naj bi si uredili tisto, kar bi brez samoprispevka težko. V oktobru preteklega leta se je že iztekla polovica trajanja krajevnega samoprispevka, zato smo menili, da je prav, če o tem tudi nekaj več napišemo. Na vprašanja je odgovoril tovariš Ivan Globočnik, tajnik krajevne skupnosti.

»Od julija 1975 ter do konca oktobra 1977 je preteklo več kot polovično obdobje veljavnosti sedanjega krajevnega samoprispevka, v katerem smo doslej že zbrali 8.501.578,45 din. Največji plačniki samoprispevka so delavci v neposredni proizvodnji, ki so prispevali že 8.054.573,05 din, razliko pa so prispevali obrtniki, kmetje in upokojeanci ter drugi.«

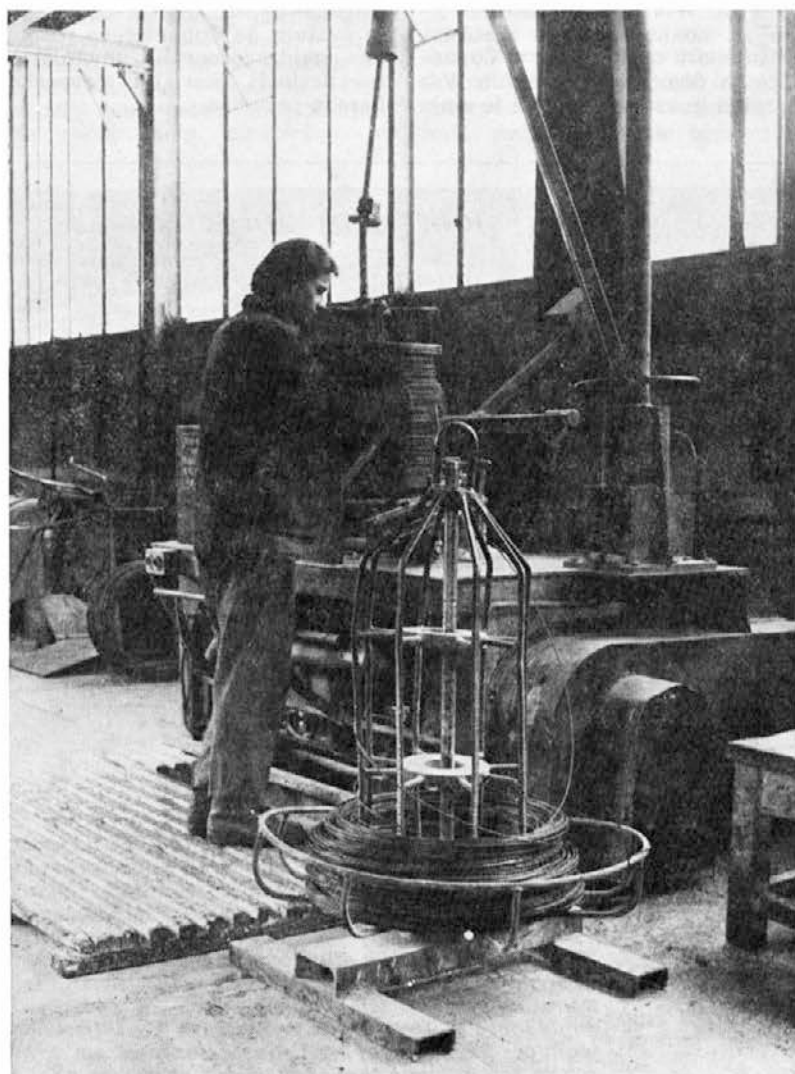
Ob uvedbi krajevnega samoprispevka so zbori občanov sprejeli program oziroma načrt, v kakšne namene se bodo zbrana sredstva trošila. Od 23 postavk programa smo jih realizirali 13, 4 postavke so v teku izvršitve, 6 pa jih čaka na realizacijo v prihodnjem letu.«

»Kaj boste v tem letu še naredili, če poleg prej omenjenega, kar je izostalo v letu 1977?«

»Ker so glavni načrti za adaptacijo stavbe na Trgu svobode že v končni fazi, načrtujemo v prvem polletju 1978 pristop k

adaptacijskim delom v tej stavbi. Urediti nameravamo ob finančni soudeležbi občine, republiške kulturne skupnosti in drugih (ker je namenskih sredstev iz samoprispevka premalo) v pritličju ljudsko knjižnico s čitalnico, v prvem nadstropju sodobno poročno dvorano ter na vrhu objekta prostore za sestajanje mladinskih organizacij. Naj pripomnim, da bo celotna investicija veljala okrog 6500 milijonov dinarjev. Prav tako bomo v tem letu s pomočjo podjetja za urejanje hudournikov zgradili nov most pri Kefrovem mlinu v sklopu preusmeritve Hotuljščice. Pristopili bomo tudi k ureditvi prostorov za otroško varstvo v Kotljah, ki ga načrtujemo v pritličju stanovanjskega dela v prosvetni dvorani.

Ker je bil ob gradnji daljinskega plinovoda lansko leto izvršen poseg na območju javnega parka Na gradu, smo morali ureditev parka preložiti na letošnje leto. Pri tej akciji si želimo, da bi v počitnicah s svojimi delovnimi brigadami pomagala park urediti krajevna mladina. Nadalje bomo z 2150 milijoni din sodelovali skupaj s telesno kulturo pri izgradnji novega sodobnega kopališča, ki je lokacijsko predvideno v jarku med osrednjo šolo in stadionom. Izredne težave pa imamo z dodelitvijo lokacije za postavi-

Vlečenje grelnih žic

Ob 100-letnici Župančičevega rojstva

23. januarja bo minilo 100 let, odkar se je v Vinici v Beli krajini rodil veliki slovenski pesnik Oton Župančič.

Že v otroških letih je spoznal problem izseljevanja obubožanih ljudi na tuje, v Ameriko in Vestfalijo. Šolal se je v Ljubljani in na Dunaju ter se ustalil v ljubljanskem gledališču kot dramaturg in upravnik. Po osvoboditvi je vodil zavod za kulturo slovenskega jezika pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Umrli je v Ljubljani 11. julija 1949.

Ni bilo v Župančičevi naravi, da bi se bil družbeno angažiral na tak način kot Cankar, vendar je v svojih pesmih — ob vseh pomembnih ali celo prelomnih trenutkih pokazal, da je na strani sproletariziranih kmetov, da čuti z delavci in da je s svojim narodom. — Najmočnejše v mračnih dneh okupacije s pozivi na upor.

V slovenski poeziji je Župančič opravil enako delo kot svoj čas Prešeren. Popolnoma preustvaril jo je oblikovno in izrazno, poglobil motivno in idejno, s tem pa jo postavil na raven evropske literike.

Župančičeva pesem je vselej izraz volje do življenja in vere vanj. Še posebno pa je to, kadar poje o domovini, o zemlji, postavljeni med štiri mejnike, in o človeku, ki na tej zemlji živi, dela in se bori. Nikjer ni naša stvarnost zaživela tako vseobsežno, živo in konkretno, tako zgoščeno, stisnjeno v biser, kakor v Župančičevih domovinskih pesmih. Vsa tragika in vsa veličina, ki je z njo

napolnjena naša zgodovina zadnjega polstoletja, je v njih. Njegova pesem je visoka pesem življenju. Z njo je Župančič več kot pol stoletja koval, odkrival in oblikoval človeka v nas ter neprestano kazal, da je po svojih pravih vrednotah življenje vredno, da ga živimo.

Edinstvena po lepoti in moči svojega izraza, bogata po mislih in čustvih, je Župančičeva pesem ena najdragocenejših umetniških manifestacij, kar jih slovenska beseda premore.

Veš, poet, svoj dolg?

Veš, poet, svoj dolg?
Nimaš nič besed?
Kaj zagrinjaš se v molk?
Vrzi pesem v svet,
pesem za današnjo rabo:
vsi jo bomo povzeli za tabo.

Vem, o vem svoj dolg,
v prsih tu me žge;
naj se mi grlo odpre,
bom zavijal ko volk,
na vseh štirih bom stal vrh planine,
škipal in hlupal med pečine.

Vrh Možaklje bom stal,
pesem svojo rjul,
Blegaš jo bo čul,
Krim odmev bo dal;
v vse vetrove jo bom tresel,
eden je bo na Póhorje nesel.

Gozd in gora poj,
silen ženimo hrup;
boga gmajna le vkup,
le vkup, le vkup z menojo,
staro pravdo v mrak tulimo,
da se pretulimo skozi to zimo.

Še bo kdaj pomlad,
še bo napočil zor;
takrat volčji zbor
pojde lovce klat:
plani čez Savo, plavaj čez Dravo —
zob za zob in glavo za glavo!

Izjava

Dokler pravica je ob tla teptana,
resnica brez sramu zasramovana,
dokler laž, verolomstvo je v časteh,
dokler svobodo ljubiti je greh;

dokler visoki netijo razdor,
svečniki pridigajo bratomor,
ljubezen kot desetnica brez doma
od vrat do vrat za črno skorjo roma;

dokler nasilstvo in izdajstvo vlada,
ponos, moštvo kot piškav sad odpada —
dotlej v temnico smradno sem zaprt,
in od življenja ni mi hujša smrt.

Zemljevid

Čigava Indija? Komu Bagdad?
Kdo strelja naj, obeša v Teherani?
Kdo nazdoruje moritev po Balkani?
Kam z zlatim ključem carigrajskih vrat?

Razpregel zemljevid je diplomat:
tovore nosijo vsi oceani,
zaklade si grmadijo pristani —
komu zemlje in morja blagodat?

I jaz razganem pred seboj papirje:
glej — rodna zemlja, naša draga prst!
Ko drugi grabijo vse dalje, širje,
boš rod, ki bivaš tod, boš v duši čvrst?
O, kaj bo z vami, vi mejniki štirje,
Celovec, Maribor, Gorica, Trst? ...

Prava in kriva pota mišljenja

Ljudje smo misleča bitja, vendar zelo redko razmišljamo o pravih logičnega mišljenja. Potrebujemo ga pa vsak dan: pri delu, na sestankih, pri pisanju poročil, pri poučevanju svojih otrok itn.

Da bi se izognili napakam in se sploh pobliže seznanili s tem področjem, smo pripravili izve-

ček iz dela Roberta H. Thoulessa »Prava in kriva pota mišljenja.« Objavili jih bomo v nekaj nadaljevanjih.

ČUSTVENI (EMOCIONALNI) POMENI

Jezik lahko rabimo na več načinov.

Kmečko dvorišče

1. Dejstvena raba jezika (fak-tualna). Primer: »Sultan je pes.«
2. Če rečemo istemu psu »ščenec«, je stvar bolj zapletena. S to besedo nakažemo čustveni odnos do dejstva. Z njim prese-gamo dejstveni opis: naše simpa-tije in antipatije so osebne, zato so lastne nam in ne predmetom, ki jih obravnavamo.

Dejstvena oznaka: **mož je črne polti**

Čustvena antipatija: **črnuh**
Zaradi čustvenega odnosa do dejstva, ki je v rabi v vsakda-njku (diskusija, politika, morala, religija), ljudje ne pridejo do racionalne rešitve.

Besedo »odločen« stopnjujemo: odločen, trdoglav, trmast.

V pisarni

Vse imajo isti dejstveni pomen — to je, da človek sledi lastni za-mišljeni poti in ne popusti. Emocionalni pomen je različen: **odločen**, ta beseda vzbuja odo-bravanje, **trdoglav**, beseda ima pomen milega neodobravanja, **trmast**, močno neodobravanje.

Čustveno nevtralen izraz bi bil: **na nekoga ni lahko vplivati**.

Duh in mentaliteta sta dejstve-no eno in isto. Emocionalno pa izraža ena odobravanje ena pa neodobravanje. Čustveno obarva-ne besede so škodljive, kadar že-limo o sporni stvari misliti jasno.

Navadna (skoraj vsesplošna) raba čustveno obarvanih besed v političnem mišljenju je prav tako malo na mestu, kot bi bila kemična formula na sredi pesmi.

Besede: napredek, svoboda, de-mokracija, totalitarizem, reakcio-naren, liberalen, se pogosto ra-bijo v nacionalni in mednarodni politični misli. Njihov pomen je skoraj edinole čustven. Kako moremo upati, da bomo o takih zadevah mislili pošteno, dokler so besede vsakdanji izrazi, s kate-rimi se obmetavajo politični na-sprotniki? Če bi bil kemik, ki iz-važa kak poskus, odvisen od mi-selnih procesov, kakršnih se po-služuje narod, ki izbira svoje voditelje ali se odloča o miru in vojni, bi pognal svoj laboratorij v zrak. In vendar bi bila to le majhna nesreča v primerjavi s tistim, kar lahko v politiki sledi iz čustvenega mišljenja. Bolje je

pognati v zrak sto laboratorijev kot vso civilizacijo.

ČUSTVENO MIŠLJENJE ZAMEGLJUJE RESNICO

Primer: izpiši iz diskusij, knjig, govorov itd. čustveno obarvane besede! Vse te besede podčrtaj in jih nadomesti z nevtralnimi! V novi obliki, ki ugotavlja le dej-stva, brez čustvenega odnosa do njih, ponovno pomisli o napisanem in ugotovi, ali je dokaz za tezo, ki jo skuša avtor, govornik itd. dokazati, še trden.

VSI IN NEKATERI

Človeška bitja se tako močno razlikujejo med seboj, da je kaj malo verjetno, da bi v znanostih, ki se ukvarjajo s človekom, lahko našli dosti resničnih ugotovitev, postavljenih v obliki: »Vsi X so Y.« Pri teh znanostih je v rabi oblika XY.

Trditev: mestni otrok je bolj inteligenčen od podeželskega ali podeželski otrok je bolj prebri-san od mestnega. Obe trditvi sta enako nesmiselni, ker ni samo en mestni otrok ali en sam repre-zentančni mestni otrok, katerega

inteligenco bi bilo mogoče pri-merjati z inteligenco enega sa-mega podeželskega otroka.

Trditev, da je mestni otrok bolj inteligenčen od podeželskega, je enako nesmiselna kot trditev, da je črnc manj **inteligenten od belca**.

Če bi rekli: vsak mestni otrok je bolj inteligenčen od vsakega podeželskega, bi povedali nekaj, kar bi sicer imelo rep in glavo, bilo pa bi očitno neresnično, saj bi bilo v nasprotju s splošno skušnjo, namreč da so nekateri podeželski otroci intelektualno bleščeči ter da so nekateri mestni otroci duševno zaostali.

Če bi idealno zahtevo, da naj bi postavili odločanje o nacional-nih in mednarodnih zadevah na temelje eksaktne znanosti, jemali resno, bi morali veliko bolj raziskovati socialno psihologijo. Tisto, kar investiramo v sredstva, ki vplivajo na javno mnenje, bi z veliko več koristi vložili v so-cialno raziskovanje, da bi se po-litična akcija lahko čim bolj opi-rala na eksaktno vedenje. Za zdaj pa moramo odločati na podlagi dostopnih dokazov, ki so nepopolni.

Uspehi pihalnega orkestra, v ponos vsem železarjem

V zadnji številki smo na kratko poročali, da je naš pihalni orke-ster ob svojem jubileju prejel visoko državno odlikovanje, red dela z zlatim vencem, s katerim ga je odlikoval tovariš Tito za dolgoletno in neumorno ustvar-jalno delo na področju pihalne glasbe. Tokrat pa smo za malo daljši pogovor prosili Janeza Plohla, predsednika ravnenskih godbenikov. Predvsem nas je za-nimala njihova ustvarjalna pot v zadnjih nekaj letih. Takole nam je povedal:

»Že pred leti se je stanje v orkestru dokaj spremenilo. Tako smo nabavili s pomočjo kolektiva železarne Ravne nove lepe uni-forme in moderne instrumente. Seveda vsega tega ne bi nikoli sami zmogli, če nam ne bi poma-gali naši sodelavci v železarni. Zavedali pa smo se tudi, da se moramo s svojim igranjem pred-staviti širši slovenski javnosti. Ta dolgoletna želja se nam je končno uresničila za 1. maj leta 1975, ko smo se predstavili v televizijski oddaji. Seveda pa tudi pozneje nismo lenarili. Stremeli smo za čim večjimi uspehi. Povsod, ka-mor so nas vabili, smo šli.«

»V preteklem letu je orkester tekmoval v slovenskem merilu. Na tem tekmovanju ste dosegli zelo dobre rezultate?«

»Če hoče pihalni orkester pri-dobiti ime in renome, je nujno potrebno, da se udeležuje tudi tekmovanj v republiškem merilu. Prav dobro se še spominjam, da so nekateri na Ravnah še pred leti govorili, da smo dober in perspektiven pihalni orkester, vendar nam to ni bilo dovolj. Godbeniki smo vselej menili, da je treba moči in znanje izmeriti tudi z drugimi. Tako smo se za-čeli intenzivno učiti in izpopolnje-vati ter pridno vaditi za repub-liško izbirno tekmovanje v Arti-čah pri Krškem.«

»Ali ste morali že na izbirnem tekmovanju igrati obvezne skladbe?«

»Že na izbirnem tekmovanju nam je bila dodeljena obvezna skladba Ob Kolpi, Danila Bu-čarja. Drugo pa si je lahko izbral orkester sam, in sicer skladbo Spartakus, A. Scassola. Obe skladbi smo potem tudi izvajali na republiškem tekmovanju v

koncertu v Titovem domu, ki je bil posvečen Titovim in partij-skim jubilejem. Na tem koncertu je orkester za domače občinstvo tudi zaigral obe skladbi z repub-liškega tekmovanja, ki sta nam prinesli prvo mesto in zlato plaketo. Po odigranju obeh skladb so naši godbeniki dobili za dolgo-letno vestno delo med glasbeniki zlato, srebrne in bronaste Gallu-sove značke. Ta priznanja je po-delil predstavnik ZKPO Slovenije Tone Lotrič. Šele po vsem tem je sledilo presenečenje. Po slav-nostnem govoru Rudija Vrčkov-nika, predsednika občinske skup-ščine Ravne, ki je orkestru po-delil visoko državno odlikovanje, je tovariš Lotrič med drugim še dodal, da bomo za dosežene us-pehe in dolgoletno neumorno de-lovanje letos sodelovali na sve-tovnem tekmovanju pihalnih or-kestrov v Kerkradu na Nizo-zemskem.

Seveda pa moram kot pred-sednik ob tem pripomniti, da še ni vse urejeno za potovanje tja. Vemo, da nam bo republiška kulturna skupnost dala nekaj sredstev, ampak vse to bo pre-malo. Zato se bomo obrnili na naše sodelavce v železarni za po-moč, saj nam je še nikoli niso zavrnili. Mislim, da se bomo sve-tovnega prvenstva lahko udele-žili le z njihovo pomočjo.«

»Tovariš predsednik, kakšne načrte ste si še zadali za bodoče poleg priprav za svetovno prven-stvo?«

»Zavedamo se že sedaj, da naši krajani, še posebno pa delavci železarne ne smejo biti zaradi naših nastopov na tujem prikraj-šani za to zvrst glasbe. Prav dobro vemo, da bomo morali dati precej svojega prostega časa za priprave in redno sodelovanje naše godbe na vseh področjih,

Pihalni orkester ravnenskih železarjev

Rogaški Slatini, kjer smo dosegli največ možnih točk in za nagrado prejeli zlato plaketo. Ta uspeh ravnenskih godbenikov je do sedaj eden najvidnejših. Za nas pa nedvomno pomeni še več volje do igranja in ustvarjalnosti.«

»Slišati je, da se bo orkester udeležil tudi svetovnega prven-stva na Nizozemskem?«

»Za to veselo novico smo god-beniki in občinstvo zvedeli na

kjer nas bodo potrebovali. Skratka, precej dela nas čaka. Kos mu bomo le z dobro voljo in razumevanjem delavcev žele-zarne.«

»Za konec še vaše želje?«

»Največja želja vseh nas god-benikov je, da bomo lahko odšli na svetovno prvenstvo in tam tudi dosegli uspeh.«

F. Rotar

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Miško Kranjec, Lepa Vida prekmurska. Povest. CZ, Lj., 80 str.

Povest, napisana v značilnem Kranjčevem slogu in iz njegovega značilnega okolja, vendar ne toliko lirčno in prosojno stkana, kot je slovensko občinstvo vajeno in kot si predstavlja Kranjčevo prozo. Je ena najlepših ljubezenskih zgodb, kar jih premoremo Slovenci.

Beno Zupančič, Noč in dan I/II. Roman, CZ, Lj., 846 str. 290 din.

Doslej najboljše Zupančičevo delo pripoveduje življenjsko zgodbo študenta v razgibanem časovnem okviru od njegove mladosti do vojne in osvoboditve. Novost tega romana sta fabulativno dokaj širša zasnova ter izostren posluh za temno in svetlo, ki je oblikovalo usodo junaka.

Franc Klopčič, Kritično o slovenskem zgodovinopisju. Zbornik študij in razprav, DZS, Lj., 518 str., 300 din.

Zbornik je razdeljen na dva dela. V prvem razpravlja avtor o običih in teoretičnih vprašanjih našega, to je slovenskega in jugoslovanskega zgodovinopisja, drugi del pa prinaša spise o konkretnih zgodovinskih pojavih in idejah.

Vera Albrehtova, Katja Špurova, Ravensbriške pesmi. Pomurska zal. MS, 89 str.

Pričujoča knjiga je svojevrsten dokument trpljenja naših ljudi in posebej žensk med drugo svetovno vojno. Čeprav v taborišču ni bilo dovoljeno pisati, so ujetnice zaznamovale na papirju občutja tistih težavnih dni.

PREVODI

Rosa Luxemburg, Izbrano delo. Izbor spisov, CZ, Lj., 987 str.

Cankarjeva založba je pripravila prvi obsežnejši izbor spisov nemške revolucionarke. V poštvo so prišla zlasti tista dela, ki so posebej pomembna za razumevanje in razvoj marksistične teorije ter so važna zaradi svojih polemičnih odmevov ali ker so imela vpliv na zgodovino jugoslovanskih narodov.

Saul Bellow, Henderson, kralj dežja. Roman v zbirki Nobelovci, CZ, Lj., 377 str.

Pisatelj slika bogatega Američana, ki pobegne iz svojega okolja bančnosti in sodobne skomercializiranosti v Afriko, med ljudi, ki so daleč od vsakršne omike, še na prvotnejši stopnji boja z naravo. V takem okolju se poprejšnji zapiti in presiti Američan prelevi v povsem drugega človeka.

Karl Gjellerups, Mlin na griču. Roman v zbirki Nobelovci, CZ, Lj., 453 str.

Za znanje in široko razgledanost

Karl Gjellerup je danski klasik. Uveljavil se je kot naturalist in ateist. Roman »Mlin« je zasnovan na psihološki in realistični zgodbi o mlinarju, ki ovdovi in se ne more odločiti za drugo ženo zaradi dveh žensk, ki mu stopita na pot. Povest je polna silovitih strasti in neugnane severnjaške sle po življenju.

Erich Maria Remarque, Nebesa ne poznajo izbrancev. Roman, ZO, Mb, 259 str., 200 din.

Roman opisuje ljubezen dveh ljudi pred ozadjem smrti, poslednji poskus, da bi pred koncem uresničila nekakšno izjemno ljubezensko stanje. Zgodba je značilna za Remarquo, ki skorajda ljubi mračne zaključke in tragične razplete. (Po Knjigi 77)

RAZSTAVA DRUŠTVA KOROŠKIH LIKOVNIKOV

Od 23. 12. 1977 do 3. 1. 1978 je bila v Likovnem salonu na Ravnah razstava Društva koroških likovnikov, ki so se je udeležili tovariši Bricman, Johman, Travnekar, Potočnik, Večko ml., Bodner st., Bodner ml., Bobek in Boštjan. Razstava je bila prirejena s sodelovanjem Planinskega društva Ravne na témo »človek in gora.« Objavljamo uvodno besedo z otvoritve dr. Ceneta Avguština, umetnostnega zgodovinarja iz Kranja.

»Galerijska dejavnost na Ravnah je prav gotovo ena najbolj živih in vsestranskih pri nas, toda ne samo zaradi velikega števila razstav, temveč tudi po izboru razstavljalcev. Čeprav Ravne niso blizu naših kulturnih centrov, se jim je vendar posrečilo vzpostaviti živo delujočo avtonomno kulturno dejavnost.

Likovnost zavzema v kulturnem organizmu Raven posebno mesto, saj nas razvita galerijska dejavnost seznaja z vsemi raznolikimi tokovi, s katerimi se srečujemo v likovnem življenju Slovenije. K tako dobremu spoznavanju likovne situacije na Slovenskem pa seveda veliko pripomore vsakoletna likovna kolonija, ki privablja najbolj znane in kvalitetne likovne delavce na Slovenskem. Vendar njihov izbor ni enostranski, temveč zastopa zdaj to, zdaj ono likovno usmeritev.

Letos smo spoznali skupino, ki se je uveljavila tudi že v okviru ekološkega gibanja pri nas, skupino, ki bolj kot katerakoli druga na svoj likovni način opozarja na življenjsko pomembno področje varstva okolja. To so glasniki, ki

niso vedno prijetni, toda naši družbi še kako potrebni. Ker se je tudi fotografija na tem področju izredno močno in uspešno uveljavila, je tako postala nepogrešljiv sestavni del takih in podobnih razstavnih prireditev.

Drugi, kar nenavadni pojav naše dobe pa je prodor likovne umetnosti na vsa področja našega ustvarjanja. Industrijsko oblikovanje, plakat, javni spomeniki vseh vrst, razgibana razstavna dejavnost ali mogočna uveljavitev ustvarjalnega dela tudi zunaj profesionalne sfere na amaterskem področju so postali pravi fenomeni naše dobe. Likovno delo ni samo domena posameznika, temveč ustvarjalno pronica do vseh celic našega življenjskega okolja. Posamezni nosilci tega likovnega prodora so tudi naši likovni amaterji — tudi ravenški — tisti, ki se nam nocoj predstavljajo s svojo dobro pripravljeno razstavo.

Če to prireditev primerjamo z eno prejšnjih, moramo ugotoviti opazen napredek v kvaliteti razstavljenih del. Če se bo ljubiteljsko likovno delo razvijalo tako naprej in če bodo likovni delavci deležni sistematične likovne vzgoje, se bo ravenska skupina prav kmalu uvrstila med najbolj kvalitetne pri nas.

Izbor nastopajočih, njihov resen pristop do dela, smisel za oblikovne, barvne, kompozicijske in vsebinske vrednote v likovnem delu nam pomenijo dovolj veliko poročilo za to. Razpoloženo privlačnim krajinam **Franca Boštjana**, ki je tudi v okviru ostale slovenske likovne kulture izstopajoče ime, se pridružujejo

Drevored

tudi drugi ustvarjalci: slikli mehkih oblik **Ferda Bodnerja**, poetičnemu realizmu naklonjeni **Stanko Brimman** in **Mirko Travnekar**, odprtost v komponiranju predmeta in zračnost v tonih **Ivana Večka**, in zopet **Stane Bodner**, težak v barvi in izrazu. **Stefan Bobek**, ki se je na razstavi v Ljubljani

predstavil s svojim odličnim tonsko obarvanim tihožitjem, je to pot stopil na področje krajine in jo oblikuje zdaj na tonski, zdaj zopet na izrazito slikovit način. Barvno privlačna, prav nič ekstremna, kompozicijsko jasna in s tem ter tja v figuro prepletena je krajina **Franca**

Johmana. Varjena plastika **Aloja Potočnika** predstavlja težak napor, ko se figuralka močno upira oblikovanju v železu.

Ceprav razstavljenih del ni veliko, predstavljajo vendar lepo ubrano celoto, rodovitno drevo, ki bo lahko prav kmalu začelo roditi še bogatejše sadove.

Stergarjem. Oba sta zmagala po osemkrat in trikrat izgubila.

PLAVANJE

V Kranju je bil peti tradicionalni pionirski miting v počastitev dneva JLA, na katerem je nastopilo 250 mladih plavalcev iz štirinajstih klubov, ki so zastopali Slovenijo, Hrvaško in Avstrijo. Že v uvodni tekmi letošnje sezone so se izkazali nekateri koroški plavalci.

Maja Rodičeva je zmagala v disciplini 100 m prsno in osvojila drugo mesto na 100 m delfin.

Miran Kos je zmagal na 100 m hrbtno in postavil nov republiški rekord. Na 100 m delfin je osvojil drugo mesto.

Dimitar Vočko je zmagal na 100 m delfin z novim državnim rekordom, v disciplini na 100 m hrbtno pa je osvojil tretje mesto.

V Trbovljah je bil novoletni plavalni miting, na katerem je sodelovalo 160 plavalcev iz vseh slovenskih klubov. Med najboljšimi so bili tudi tokrat plavalci Fužinarja. Maja Rodič je zmagala na 200 m prsno in 200 m mešano. Enak podvig je dosegel tudi brat Tomaž. Mladi Vočko je zmagal v članski konkurenci v disciplini 200 m delfin.

Na najhitrejši progi 100 m kravl sta dosegla Pisnikova in Miran Kos tretje mesto.

ATLETIKA

V Ljubljani je bil prvi uvodni kros v letošnjo zimsko sezono, na katerem je nastopilo 200 tekmovalcev in tekmovalk. Med koroškimi tekmovalci sta imela največ uspeha Franc pri pionirjih in Skukova pri članicah, ki sta osvojila tretji mesti. V konkurenci mlajših mladink pa sta bili Štaflovca in Barlova četrta oz. peta.

ODBOJKA

V drugi zvezni ligi zahod in enotni moški republiški ligi sta bili na sporedu zadnji krosi. Moška ekipa Fužinarja je na vročem terenu v Kanalu premagala Salonit prepričljivo s 3:0. V zadnji tekmi so nastopili proti prvouvršeni ekipi Rijeke nekompletni, ker so bili nekateri igralci poškodovani oz. bolni (Spanžel, Ranc in Rožanc) in bili poraženi s 3:1. S tem porazom je ekipa Fužinarja izgubila prak-

REKREACIJA IN ŠPORT

Na strelišču v DTK je bilo v organizaciji strelske družine »Knez Pepi« izvedeno prvenstvo železarne v streljanju z zračno puško za posameznike za leto 1977. Letošnje tekmovanje je bilo organizirano v treh kategorijah: ženske, moški in registrirani strelci. Vsak tekmovalec je imel na voljo pet poizkusnih in 20 tekmovalnih strelcev.

Kamnik 219, 4. Janko Trstenjak 218, 5. Herbert Komarica 215.

Pri registriranih kegljačih je zmagal Ivo Mlakar 229, pred Ferdom Paradižem 228 in Silvom Belajem prav tako 228 podrtih kegljev.

Na strelskem krajevnem prvenstvu v disciplini 20 strelcev z zračno puško je pri moških zmagal Ivan Ovčar 173 pred Miho Ferlinom 156 krogov. V ženski konkurenci je zmagala Katica Prelog 139 pred Hildo Kolmančič 129 krogov.

ALPSKO SMUČANJE

Na Ošvenovem travniku se je 110 mladih koroških smučarjev pomerilo v prvem regionalnem preglednem tekmovanju v veleslalomu. Zmagovalci v posameznih kategorijah so postali:

cicibanke: Pušnik iz Črne pred Luinovič iz Mežice;

cicibani: Žagar, Fužinar, pred Plescem, Črna;

ml. pionirke: Videmšek, Fužinar, pred Fužirjevo iz Črne;

ml. pionirji: Maklin pred Ažnohom, oba Fužinar;

st. pionirke: Lužnik, Slovenj Gradec, pred Stropnikovo, Mežica;

st. pionirji: Krajnc pred Srebretom oba Črna;

ml. mladinke: Potočnik, Slovenj Gradec, pred Planškovo, Mežica in

ml. mladinci: Piko iz Črne pred Pisarjem iz Mežice.

Na Soriški planini sta bila dva slaloma za jugoslovanski pokal. Naša tekmovalka Irena Jež je z nedeljsko zmago ponovno opozorila mlajše državne reprezentantke, da bo tudi v letošnji sezoni prekrizala račune ne samo dekletom, temveč tudi selektorjem.

NAMIZNI TENIS

V Ptujju je bilo republiško pionirsko prvenstvo za posameznike in dvojice v obliki prvenstva šolskih športnih društev. Ravensko osnovno šolo sta zastopali Logarjeva in Trbižanova. Pomemben uspeh je dosegla Logarjeva, ki je v finalni borbi premagala favorizirano Džankičevo kar z 2:0. Trbižanova se je uvrstila do polfinala, kjer jo je izločila Logarjeva. V dvojicah sta naši zastopnici izpadli v polfinalu od kasnejših zmagovalk Udovičeve in Kampuševe iz Ptujja.

V ženski republiški ligi so odigrali zadnji krosi. Koroška selekcija, ki so jo sestavljale Ačkova, Horvatova, Logarjeva in Trbižanova, je prepričljivo brez izgubljenega niza premagala Goriško in Obalo s po 6:0. Naša dekleta so brez poraza osvojila naslov jesenskih prvakinja.

V Murski Soboti se je 24 najboljših slovenskih igralcev pomerilo v dveh selekcijskih turnirjih. V prvi skupini je zmagal Uroš Rak, v drugi pa Varga; naš tekmovalac Bojan Pavič si deli drugo mesto z Ljubljančanom

»Sneženi velikan«

V ženski konkurenci je izstopala Stefka Petrič, ki je zmagala s 125 krogli, druga je bila Majda Pliberšek — 80 in tretja Danica Kranjc — 57 krogov.

Pri moških so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Ivan Franc, ind. noži, 162, 2. Hinko Pepevnik, pnevm. stroji, 160, 3. Ivan Matjašec, SGV, 152, 4. Anton Breznik, pnevm. stroji, 144, 5. Franc Kranjc, transport, 138 krogov.

Najbolj izenačene so bile borbe med registriranimi strelci, kjer je bila razlika med prvo in četrto uvrščenim le štiri kroge. Zmagal je Evgen Korinšek, li-varna, 172 pred Ivanom Ovčarjem, ind. noži, 169, tretji je bil Vinko Zatler, ind. noži, 168, četrty z enakim rezultatom in slabšo zadnjo serijo Anton Štrekelj, SGV, in peti Leopold Planinc 160 krogov.

KRAJEVNI PRVENSTVI V KEGLJANJU IN STRELJANJU

Na krajevnem prvenstvu v kegljanju za posameznike so bili doseženi naslednji rezultati:

Ženske: 1. Urška Komar 194, 2. Silva Pepevnik 183, 3. Hilda Kolmančič 182.

Moški: 1. Jaro Marič 225, 2. Peter Ozmec 220, 3. Alojz

Vijuganje

Pri Pustniku

tične možnosti, da bi po končanem prvenstvu osvojila prvo mesto in se potegovala za ponovno uvrstitev v prvo zvezno ligo.

Mežičani so gostovali v Karlovcu in bili po pričakovanju poraženi s 3:0. V tekmi proti Salonitu so Mežičani povsem opravili sodelovanje v drugi zvezni ligi in zmagali s 3:2.

V spomladanskem nadaljevanju prvenstva se bo Fužinar ob Mariboru in Metalcu boril za drugo mesto; ekipa Mežice se bo s Karlovcem in Bledom borila za solidno uvrstitev v sredini lestvice; za obstanek v ligi pa se bodo borili Salonit, Enotnost in Bulevard.

V republiški ligi so Žerjavčani dvakrat zapored zmagali, in to proti bivšima drugoligašema: Izolo se premagali na Prevaljah s 3:1, Kamnik pa v gosteh s 3:1. Mislinjčani so izgubili dve pomembni srečanja z neposrednima tekmečema za vrh lestvice: s Šempetrom v Misljni in z Izolo v Izoli — obakrat s 3:2.

Ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade je bil v Mariboru turnir, na katerem so sodelovale najboljše slovenske ženske in moške ekipe. V ženski konkurenci je zmagal Fužinar, pri moških pa ekipa JLA, za katero so nastopili tudi koroški igralci: Pečnik, Stres in Triplat. Člani Fužinarja so osvojili tretje mesto. Na zaključni prireditvi sta bila za najboljša igralca proglašena Veronika Ledinek pri ženskah in Spanžel Lojz pri moških.

š. f.

Viktor Pesjak

ŠAHOVSKE NOVICE

Šahisti Fužinarja so se v decembru 1977 pomerili na klubskem prvenstvu. Sodelovalo je 14 šahistov, ki so igrali po švicarskem sistemu 9 kol. Posebnost tega sistema je, da se razen v 1. kolu, ki ga določi žreb, srečujejo igralci, med seboj enaki po moči, tako da igrajo močni z močnimi in slabi s slabimi.

Naslov klubskega prvaka za leto 1977 je osvojil Franc Kolar z 8 točkami. Drugo mesto je zasedel Jože Jesenek z 7,5 točkami, tretje Niko Ristič s 5,5 točke, četrto pa Tone Prevorčič z enakim številom točk. Od 5.—8. mesta so kar štirje šahisti osvojili

enako število točk, razvrščeni pa so takole. 5. mladinec Marko Vrečič, 6. Franc Rotovnik, 7. Andrej Erjavc in 8. mladinec Boris Grzina. Zelo dobro, na 10. mesto s 4 osvojenimi točkami se je uvrstil tudi pionir Danilo Peruš.

Uvrstitve s klubskega prvenstva so posameznikom prinesle tudi ugodnosti za nadaljnje udeležbo na občinskem prvenstvu, ki bo v Mežici v času šolskih počitnic. Prva dva lahko sodelujeta na koroškem prvenstvu, kolikor se na to tekmovanje ne uvrstita na občinskem prvenstvu. Klubski prvak ima pravico udeležbe na republiškem prvenstvu, kakor tudi najbolje uvrščena mladinec in pionir, če bodo razpisni pogoji to dovoljevali.

Iz naštetega je razvidno, da klubsko prvenstvo ni samo sebi namen, temveč daje možnost posameznikom za boljše in hitreje napredovanje, klubu smernice za bodoče delo, predvsem pa je v skladu s portoroškimi sklepi o selekcijiranju. Le na tak način bodo na tekmovanja hodili tekmovalci, ki si to najbolj zaslužijo in seveda to tudi zmorejo. Pričakujemo, da bo na prihodnjem takšnem tekmovanju udeležba večja.

Na koncu vsem sodelujočim v imenu odbora in sodnikov hvala za disciplinirano vedenje med potekom turnirja ter obilo uspehov v letu 1978!

PLANINSKA ŠOLA VABI

Mladinski odsek PD Ravne bo med zimskimi počitnicami od 26. do 29. januarja 1978 organiziral planinsko šolo na Naravskih ledinah. Ta šola je postala že kar redna in nepogrešljiva oblika izobraževanja mladih planincev. Mladinski vodniki, inštruktorji in drugi predavatelji jih seznanijo z osnovami planinarjenja, z zgodovino in sedanjo razvejanostjo planinske organizacije; mladi slušatelji zvedo, kako se je treba obnašati v gorah, kako se je treba obleči in opremiti za planinske izlete, kako naj se varujejo v različnih vremenskih razmerah, kako se lahko orientirajo in kako nu-

dijo najnujnejšo prvo pomoč ponesrečencem. Predavanja spremljajo zanimivi diapozitivi, ki prikazujejo lepote naših in tujih gorstev ter rastlinski in živalski svet v njih.

Ob koncu predavanj opravijo slušatelji izpit, ki je pogoj za srebrni in zlati znak pionirja — planinca, je pa tudi osnova za nadaljnje planinsko šolanje, npr. za tečaj za gorskega vodnika.

Učenci planinske šole se udeležijo nekaj zimskih in letnih planinskih izletov, na katerih teoretična spoznanja še praktično uporabijo. Letos bodo lahko na ledinah tudi smučali, saj tam že deluje nova smučarska vlečnica.

Znano je, da je med planinci navadno veselo razpoloženje; tako je tudi v planinski šoli, ki ni prežeta s strogo šolsko obveznostjo, ampak se učenci v njej seznanijo s snovjo, ki jih res zanima in veseli. Hrati se naučijo lepih doživetij v naravi in med planinskimi tovariši. Za njihovo varnost pa skrbijo mladi planinski vodniki.

Vodja planinske šole Vili Burjak vabi k prijavi predvsem učence višjih razredov osemletke, pa tudi starejši mladinci so dobrodošli. Prijavijo se lahko pri tajniku Emilu Poriju. Vse podrobnosti bodo izvedeli pri mentorih in pri mladinskih vodnikih.

Mojca Potočnik

NESREČE PRI DELU V DECEMBRU

Franc Kričej, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med dolivanjem olja na stroju si je pri sestopu s stroja poškodoval koleno leve noge.

Jožefa Čegovnik, TOZD kontrola kakovosti — pri signiranju obdelovanca se je ta prevrnil, signirni strop pa jo je udaril po palcu leve roke.

Leopoldina Merkač, TOZD elektrotehniške storitve — na stopnicah v zgradbi ji je zdrsnilo, pri čemer je padla in si poškodovala nogo.

Janez Kokalj, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med popravljanjem stružnice ga je zobnik stisnil za mezinico leve roke.

Rudolf Mesner, TOZD komerciala — med privezovanjem materiala s pomočjo žerjavne verige si je poškodoval gleženj desne noge.

Jože Potočnik, TOZD priprava proizvodnje — na poti od malice je na spolkem stopnišču padel in si pri tem poškodoval koleno leve noge.

Davorin Paradiž, TOZD elektrotehniške storitve — pri varjenju z električnim varilnim aparatom mu je ogorek priletel za rokavico, pri čemer je dobil opekline po desni roki.

Ivan Mlačnik, TOZD komerciala — pri razkladanju sodov z leguro mu je stisnilo sredinec leve roke.

Stanko Budja, TOZD vzmetar — kot pomočnik varilca je pripravljal material in je od bleščanja dobil vnetje oči.

Bernard Vornšek, TOZD stroji in deli — pri nameščanju kopirne šablone v lineal mu je ta padel na mezinec leve roke.

Ivan Tratnik, TOZD industrijski noži — pri ravnanju nožev na stiskalnici se mu je nož obrnil in ga vrezal v kazalec in sredinec leve roke.

Danijel Pisar, TOZD rezalno orodje — pri menjavi jednikov na sosednjem vzmetnem kovaškem kladivu mu je priletel tujek v zapestje leve roke.

Ivan Lužnik, TOZD pnevmatični stroji — pri brušenju spiralnega svedra mu je ta zdrsnil in ga vrezal v prste desne roke.

Vinko Potočnik, TOZD stroji in deli — pri odvijanju tricolske cevi na stiskalnici mu je cev zdrsnila in ga stisnila za sredinec leve roke.

Stanko Pisar, TOZD jeklolivarna — pri prestavljanju form s pomočjo električnega mostnega žerjava mu je ta zdrsnila na desno nogo ter mu poškodovala dva prsta.

Alojz Semrl, TOZD valjarna — pri povezovanju valjanih profilov si je žico, s katero je povezoval profile, vbodel v zapestje leve roke.

Stanko Kotnik, TOZD jeklarna — pri zalaganju elektro obločne peči mu je odpadek železa padel na nart leve noge.

Frančiška Lipovnik, TOZD jeklolivarna — pri brušenju ulitkov ji je padel tujek v oko.

Drago Borko, TOZD jeklolivarna — pri vstavljanju stikalne naprave v strelni stroj ga je primež, katerega je nameščal v ležišče, stisnil za četrti prst leve roke.

Franc Mavrel, TOZD valjarna — pri adjustiranju valjanih gredic se mu je ena skotalila na levo roko ter mu poškodovala prstane.

Terezija Ramšak, TOZD jeklolivarna — pri dvigovanju železne plošče je ta zdrsnila ter ji poškodovala sredinec desne roke.

Konrad Polenik, TOZD jeklolivarna — pri odlaganju ulitkov se mu je eden skotalil na desno nogo ter mu poškodoval palec.

Blaž Pšeničnik, TOZD jeklarna — pri spuščanju elektrod na neizklopljeni elektro obločni peči se je s cevjo za reguliranje dotaknil nosilca peči, pri čemer ga je obločni plamen oplazil po obrazu.

Anton Božič, TOZD kovačnica — pri signaliziranju žerjavovodji je stal na manipulatorjskem prostoru manipulatorja, pri čemer ga je voznik manipulatorja pri vzvratni vožnji zadel v levo nogo.

O LJUBEZNI

Ljubezen je misel — seks je akcija.

Pot do srca pametne ženske asfaltirajo.

Srce je najboljši odvetnik, ampak zelo slab sodnik.

Ljubezen je mogočno drevo brez korenin.

Gibanje zaposlenih v tovarni

v času od 21. novembra 1977 do 20. decembra 1977

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Borovnik Kristina	28. 4. 1957	KV rezkalka	TOZD rezalno orodje	iz poklicne šole
2.	Brankovič Avgusta	13. 5. 1949	NS	TOZD energija	s poklicne rehab.
3.	Ferenc Alojzija	10. 3. 1960	KV rezkalka	TOZD rezalno orodje	iz poklicne šole
4.	Franc Srečko	3. 6. 1958	KV dimnikar	TOZD vzmetarna	iz druge delovne organizacije
5.	Gradež Eleonora	21. 1. 1954	VŠŠ abs. fil. fak.	DS KSZ	štipendist ŽR
6.	Homer Franjo	28. 8. 1959	NK delavec	TOZD vzmetarna	prva zaposlitev
7.	Jug Aleksander	2. 5. 1952	VŠŠ inž. str.	DS KSZ (TOZD pripr. proizv.)	štipendist ŽR
8.	Jurovič Vlado	12. 1. 1957	NK delavec	TOZD vzmetarna	iz druge delovne organizacije
9.	Kerbež Jože	27. 5. 1955	SŠ kemijski tehnik	TOZD kontrola kakovosti	iz JLA
10.	Kerec Marjeta	28. 1. 1953	KV brusilka	TOZD rezalno orodje	iz poklicne šole
11.	Kotnik Ana	24. 7. 1940	NK delavka	TOZD pnevm. str.	prva zaposlitev
12.	Kotnik Marija	29. 6. 1953	NK delavka	TOZD družbeni standard	prva zaposlitev
13.	Ladinik Avgust	20. 10. 1947	NK delavec	TOZD vzmetarna	iz druge delovne organizacije
14.	Mori Ivan	12. 11. 1956	KV avtomehanik	TOZD valjarna	iz druge delovne organizacije
15.	Novak Janez	27. 3. 1957	NK delavec	TOZD transport	iz JLA
16.	Ošlovnik Srečko	11. 5. 1957	KV str. ključ.	TOZD stroji in deli	iz JLA
17.	Pepevnik Irena	17. 2. 1959	NS	DS za gospodarjenje	prva zaposlitev (za določen čas)
18.	Perčič Ivan	12. 3. 1954	NK delavec	TOZD jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
19.	Perčič Stjepan	6. 10. 1959	NK delavec	TOZD jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
20.	Polajner Marjeta	15. 7. 1948	NŠŠ	TOZD družbeni standard	iz druge delovne organizacije (za določen čas)
21.	Pongrac Dušan	2. 9. 1956	NK delavec	TOZD jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
22.	Preljč Cvijetin	8. 4. 1955	NK delavec	TOZD jeklolivarna	prva zaposlitev
23.	Ravnjak Maks	12. 1. 1956	NK delavec	TOZD vzmetarna	iz druge delovne organizacije
24.	Ros Štefan	16. 12. 1958	NK delavec	TOZD valjarna	iz druge delovne organizacije
25.	Uršnik Romana	17. 8. 1959	NK delavec	TOZD jeklolivarna	prva zaposlitev
26.	Vezjak Zdravko	17. 9. 1956	NK delavec	TOZD vzmetarna	ponovna zaposlitev v ŽR
27.	Zajamšek Andrej	6. 10. 1954	NK delavec	TOZD jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
28.	Žunko Zlatko	6. 3. 1957	SŠ gimnazija	TOZD jeklolivarna	prva zaposlitev

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Ferk Franc	29. 9. 1917	KV strugar	TOZD stroji in deli	starostna upokojitev
2.	Frajzman Viljem	1. 1. 1937	VŠŠ inž. str.	TOZD energija	dana odpoved
3.	Kralj Tomislav	19. 12. 1952	KV strugar	TOZD rezalno orodje	dana odpoved
4.	Lopatni Marjana	29. 12. 1945	NK delavec	TOZD priprava proizvodnje	invalidska upokojitev
5.	Miler Dušan	20. 7. 1920	SŠ ekonomski tehnik	DS za finance	starostna upokojitev
6.	Mlačnik Danica	30. 11. 1953	SŠ ekonomski tehnik	TOZD komerciala	dana odpoved
7.	Petrič Mirko	11. 4. 1923	KV brusilec	TOZD rezalno orodje	umrl
8.	Podojsteršek Stanko	7. 5. 1926	PK žerjavovodja	TOZD jeklarna	starostna upokojitev
9.	Pogorevčnik Karel	16. 11. 1950	NK delavec	TOZD jeklovlek	
10.	Robnik Vera	17. 10. 1938	SŠ gimnazija	TOZD raziskave in razvoj	dana odpoved
11.	Šardi Luka	5. 10. 1926	KV kopač	TOZD jeklolivarna	umrl
12.	Žak Matjaž	29. 10. 1951	KV kuhar	TOZD industrijski noži	

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca

- 1 — VŠŠ abs. fil. fak.
- 1 — VŠŠ inž. strojništva
- 1 — SŠ kemijski tehnik
- 1 — SŠ gimnazija
- 1 — KV strojni ključavničar
- 1 — KV avtomehanik
- 1 — KV brusilec
- 2 — KV rezkalca
- 1 — KV dimnikar
- 1 — NSŠ
- 2 — NS
- 15 — NK delavcev

Izgubili lastnost delavca

- 1 — VŠŠ inž. strojništva
- 2 — SŠ ekonomska tehnika
- 2 — KV strugarja
- 1 — SŠ gimnazija
- 1 — KV kuhar
- 1 — KV kopač
- 1 — KV brusilec
- 1 — PK žerjavovodja
- 2 — NK delavca

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem, osebju komunalnega oddelka, poklicnim gasilcem in sindikatu se najtopleje zahvaljujem za pomoč, ki so mi jo izkazali v času

mojega zdravljenja. Posebno se zahvaljujem tov. Šaterju za lepe besede ob moji upokojitvi.

Vsem skupaj želim veliko zdravja, posebno pa uspešnega dela.

Urška Žunko

ZAHVALA

Vsem bivšim sodelavcem, obratovodstvu in osnovni organizaciji sindikata topilnice se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in prejeto darilo ob odhodu v pokoj.

V novem letu 1978 pa jim želim obilo poslovnih uspehov.

Stanko Podojsteršek

ZAHVALA

Vsem sodelavcem, vodstvu in svetu sindikata TOZD kovačnica se zahvaljujem za materialno pomoč.

Alojz Gros

lišaj, gokart, Avala, Ivanov, FAP, Gobi, VI, kitara, Talin, Jarm, Bi-leča, Adana, Racin, Neda, Kala, Ivo, ave, La, znak, Boris, Iгла, Kidrič, Re, rak, Amati, ena, Sudan.

IZREKI

Postarati se seveda ni prijetno, ampak pomislite na edino drugo možnost, ki še ostane!

Bolj ko se staramo, bolj smo prepričani, da se žrtve splečajo samo pri šahu.

Priznanje je rastlina, ki raste večinoma na grobovih.

SLIKOVNA KRIŽANKA »PREMINULI REVOLUCIONARJI«

Rešitev: okoliš, pasant, ameba, DP, motika, duet, oborina, Pešta,

NAŠI UPOKOJENCI

Marjana Lopatni, roj. 29. decembra 1945, v železarni od 1. novembra 1963 dalje, nazadnje v materialnem gospodarstvu mehanske obdelave kot žagarka. Inval. upokojena 31. oktobra 1977

Dušan Miler, roj. 20. julija 1920, v železarni od 18. januarja 1939 dalje v DS za finance kot vodja finančnega računovodstva. Star. upokojen 30. novembra 1977

Stanko Podosteršek, roj. 7. maja 1926, v železarni od 22. avgusta 1946 dalje, nazadnje v jeklarni kot livni žerjavovodja. Star. upokojen 25. novembra 1977

Franc Ferk, roj. 29. septembra 1917, v železarni od 24. junija 1946 dalje, nazadnje v oddelku delovnih sredstev mehanske obdelave kot vodja skladišča. Star. upokojen 30. novembra 1977

SHRANJEVANJE ZNAMK

Ohraniti se morajo vsa filatelistična svojstva znamke, to je kvaliteta in vrednost zbirke, kar pa se brez potrebnega pribora ne da.

Za kvaliteto znamk in filatelističnih zbirk je izrednega pomena shranjevanje. Na splošno povedano, življenjska doba znamke je odvisna od tega, kako in na kakšen način se shranjuje. Obstaja več načinov shranjevanja znamk, samo da veljajo različni pogoji tako za čiste kot za žigosane znamke.

Zaradi obstojnosti lepila so čiste znamke občutljivejše pri ro-

kovanju. Za vse znamke pa je skupno to, da so občutljive na vlago, toploto in mehanske okvare. Znamke morajo biti zaščitene pred soncem in drugimi izvori toplote, ki lahko vplivajo na lepilo, barvo in sliko znamke. Ne smejo se shranjevati v vlažnem prostoru niti v prostoru, ki je pozimi ogrevan samo občasno. Prostor, kjer se shranjujejo znamke, naj bo ogrevan stalno, in to s temperaturo 20–25°C.

Rokovanje z znamkami mora biti s pinceto za znamke, da so na ta način zaščitene pred lomljenjem zobcev, oglov, trganjem in mazanjem, kot odtiskov vlažnih oziroma mastnih prstov. Žigosane znamke so manj občutljive od čistih, saj so po končanem pranju, likanju in ravnanju pripravljene za album ali klaser.

Vse znamke pa, ki jih oddajamo za zbirko, morajo imeti neke trajne elemente vrednosti:

- da so pravilno centrirane,
- da imajo pravilno ozobljenje,
- pri žigosanih znamkah mora biti žig čim lepše odtisnjen (to je na vogalu znamke),
- čiste znamke morajo imeti neuničeno gumo.

Žigosane znamke je najbolje shranjevati zložene po nominali v zavojčkih 50–100 znamk, zato je treba izdelovati za zgornjo in spodnjo stran kartonček, večji od znamke za 2–3 mm, tako da se ne bi pokvarili zobci, ko ta dva kartončka med seboj povežemo.

Žigosane znamke se lahko zbira po državah ali tematiki. S falcem (tako imenujemo lepljive papirčke, s katerimi lahko prilepimo žigosane znamke v zvezke) pričvrstimo znamke v za to vršena kvadratna polja v zvezkih. Čiste znamke pa zlagamo v album brez prej odtisnjenih polj. Vanje po svojem okusu zlagamo znamke na liste. Takšni albumi so tudi ugodni za formiranje raznih tematskih in specialnih zbirk.

Za shranjevanje FDC kuvert obstajajo za to izdelani albumi. To so vrečke, izdelane iz prozornega materiala, skozi katerega se lahko vidi filatelistični material.

Obstajajo še druge vrste albumov in map za shranjevanje in čuvanje znamk, blokov in ostalih specialitet v filateliji.

Pri koncu se še enkrat spomnimo, da od ohranjenosti znamke zavisi njena vrednost in dolgotrajno ocvanje njihove kvalitete in s tem tudi neprekinjena rast vrednosti zbirke. f. u.

Decembrski sadovnjak

NOVOLETNA OBDARITEV OSTARELIH OBČANOV

Ze nekaj let imajo na Ravnah družbenopolitične organizacije, Rdeči križ, krajevna skupnost in društvo invalidov navado, da konec leta obdarijo s skromnim novoletnim darilom vse občane, stare nad 75 let ter tudi socialno šibke in invalide.

Tudi zadnje dni preteklega leta so predstavniki teh organizacij obiskali naše ostarele krajanje, invalide ter tiste, ki so zaradi bolezni osamljeni. Ob tej priložnosti so jim zaželeli še obilo zdravja ter jim izročili priložnostna darila. Ob minulem novem letu je bilo obdarjenih kar nekaj več kot 200 naših starejših krajanov in invalidov.

fr

NESPORAZUMI

Postila ni sredstvo proti vetrovom, temveč poštna uradnica.

*

Patrona ni gostilničarjeva žena, temveč članica ženske organizacije.

*

Gorgon Zola ni italijanski carinik, temveč brat Emila Zolaja.

*

Kristjani smejo imeti samo eno ženo. To se imenuje monotonija.

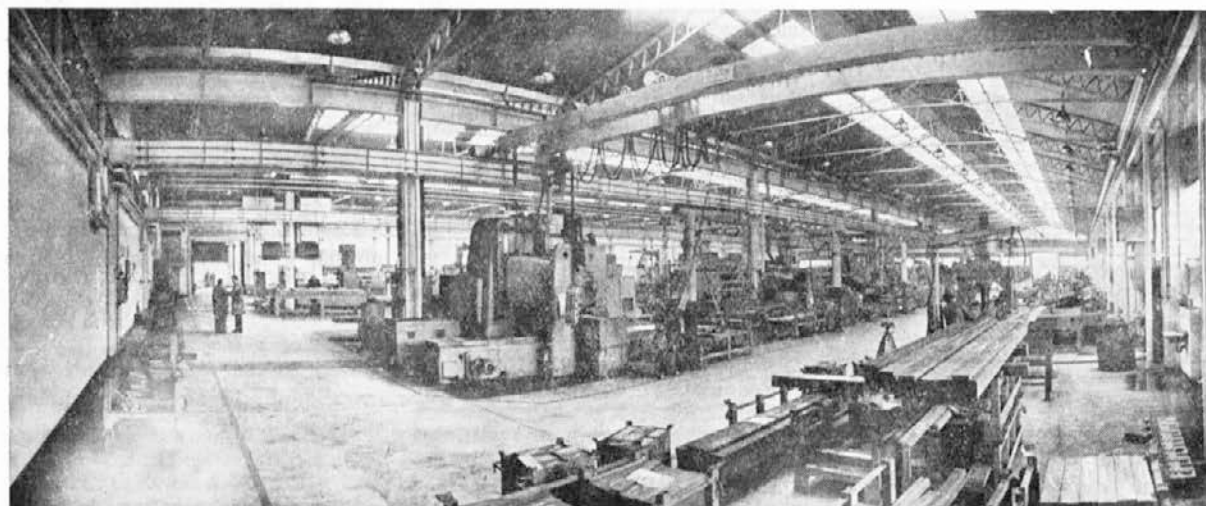
*

Angina pectoris ni vrsta kuncev, ampak grška popevkarica.

*

Bosa nova ni šefova žena, ampak ime ozvezdja.

Fotografije za to številko so prispevali: S. Herceg, F. Rotar, propagandna služba in služba za informiranje.

Pri industrijskih nožih